

AZERBAYCAN CUMHURİYETİ EĞİTİM BAKANLIĞI
AZERBAYCAN DEVLET İKTİSAT ÜNİVERSİTESİ
TÜRK DÜNYASI İŞLETME FAKÜLTESİ
İŞLETME BÖLÜMÜ

LİSANS BİTİRME TEZİ
UFRS'ye göre dış ticaret işlemleri
ve muhasebe uygulamaları

Hazırlayan
Coşqun Şahbazov
1417.01041

BAKÜ 2018

AZERBAYCAN CUMHURİYETİ EĞİTİM BAKANLIĞI
AZERBAYCAN DEVLET İKTİSAT ÜNİVERSİTESİ
TÜRK DÜNYASI İŞLETME FAKÜLTESİ
İŞLETME BÖLÜMÜ

LİSANS BİTİRME TEZİ
UFRS'ye GÖRE DIŞ TİCARET İŞLEMLERİ
VE MUHASEBE UYGULAMALARI

Hazırlayan

Coşqun ŞAHBAZOV

1417.01041

Danışman

Öğr. Gör. Turan AHMADOV

BAKÜ 2018

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI TƏHSİL NAZİRLİYİ
AZƏRBAYCAN DÖVLƏT İQTİSAD UNİVERSİTETİ

Kafedra “İqtisadiyyat və İşlətmə”

TƏSDİQ EDİRƏM

“ ___ ” _____ 2018

BURAXILIŞ İŞİ ÜZRƏ VERİLMİŞ TAPŞIRIQ

“Türk Dünyası İşlətmə” fakültəsinin Biznesin İdarəedilməsi
(İşletmə) ixtisası üzrə

təhsil alan tələbəsi

Coşqun Şahbazov Elşad

(adı, soyadı, atasının adı)

Diplom işinin rəhbəri

Öğr. gör. Əhmədov Turan Ələkbər

(adı, soyadı, atasının adı, elmi adı və dərəcəsi)

1. İşin mövzusu UFRS’ye göre Dış Ticaret İşlemleri ve Muhasebe Uygulamaları

Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti tərəfindən təsdiqlənsin

“ ___ ” _____ 2018 il

No

2. Tələbənin sona yetirdiyi işin kafedraya təhvil müddəti: 8 ay

3. İşin məzmunu və həcmi (izahı, hesabı və eksperimental hissəsi, yeni təhlilə ehtiyacı olan müəssisələr) Özet, Giriş, Birinci bölüm, İkinci bölüm, Üçüncü bölüm, Sonuç, Kaynakça

4. Buraxılış işi üçün lazımı materiallar

ATAMAN, Ümit ve SÜMER, Haluk (2006), Dış Ticaret İşlemleri ve Muhasebesi, Türkmen Yayınları, İstanbul.

CERAN, Yunus ve ORTAKARPUZ, Metehan (2014), İhracat Hasılatının Vergi Uygulamaları ve Türkiye Muhasebe Standartları, KSÜ Bilim Yayınları, Trabzon.

<http://www.yourarticlelibrary.com/foreign-trade/the-meaning-and-definition-of-foreign-trade-or-international-trade-explained/5972>

(Erişim: 01 Kasım 2017)

<http://www.economicdiscussion.net/articles/10-salient-features-of-foreign-trade-explained/2229> (Erişim: 03 Kasım 2017)

<https://studfiles.net/preview/6130479/page:16/> (Erişim: 05 Kasım 2017)

<http://www.nasdaqomx.com/transactions/trading/commodities> (Erişim: 07 Kasım 2017)

<https://www.export.gov/article?id=Trade-Finance-Guide-Methods-of-Payment> (Erişim: 10 Kasım 2017)

<http://smallbusiness.chron.com/10-ways-sell-product-23785.html>
(Erişim: 12 Kasım 2017)

5. Qrafik materiallarının siyahısı dəqiq göstəricilərlə (vacib cədvəl, çertyojlar, yaxud qrafiklər, nümunələr və s.) 2 şəkil

6. Buraxılış işi üzrə məsləhətçinin soyadı, adı, atasının adı, elmi adı və dərəcəsi (diplom işinin ona aid olan hissəsini göstərməklə)

Dr. Nurhodja Akbulayev Nazirhodja

7. Buraxılış işinin təqdimi üzrə təqvim planı:

Sıra No	İşin hissələrinin adı	Qurtarma faizi	İşin yerinə
	(yerinə yetirilmə)	yetirilməsi müddəti	
		plan üzrə	faktiki
1.	<u>Bölüm (Ekim 2017 – Ocak 2018)</u>		
2.	<u>Bölüm (Şubat 2018 – Mart 2018)</u>		
3.	<u>Bölüm (Nisan 2018 – Mayıs 2018)</u>		

Buraxılış işinin rəhbəri _____

İmza

Məsləhətçi _____

İmza

Tapşırıqı imza üçün qəbul etdim _____

(tələbənin imzası)

Tapşırıqın qaytarılma tarixi “ ____ ” _____ 2018-ci il

Qeyd 1. Buraxılış işi üzrə verilmiş tapşırıq 2 nüsxədən ibarətdir. Nüsxənin biri tələbəyə verilir. İkincisi kafedrada qalır.

2. Hazırlanmış buraxılış işini tapşırıqla birlikdə tələbə DAK təqdim edir.

BURAXILIŞ İŞİNİN PLANI

TUTANAK

ÖZET

İÇİNDEKİLER

TABLolar LİSTESİ

ŞEKİLLER LİSTESİ

BİRİNCİ BÖLÜM

DIŞ TİCARET İŞLEMLERİ

1.1 DIŞ TİCARETİN TANIMI

1.2 DIŞ TİCARETİN SINIFLANDIRMA KRİTERLERİ

1.3 DIŞ TİCARET İŞLEMLERİ TÜRLERİ

1.4 EMTİA DEĞİŞİM İŞLEMLERİ

1.5 MALLARIN SATIŞI YÖNTEMLERİ

1.6 DIŞ TİCARET KAVRAMLAR

1.7 İHRACAT

1.8 İTHALAT

1.9 DIŞ TİCARETTE ÖDEME ŞEKİLLERİ

İKİNCİ BÖLÜM

ULUSLARARASI FİNANSAL RAPORLAMA STANDARLARI

2.1 UFRS'NİN TANIMI

2.2 UFRS TARİHİ

2.3 KÜRESEL PAZARLAR İÇİN KÜRESEL STANDARTLAR

2.4 UFRS STANDARTLARININ FAYDALARI

2.5 MUHASEBE STANDARTLARININ ÖNEMİ

2.6 ULUSLARARASI FİNANSAL RAPORLAMA STANDART
AYAR SÜRECİ

2.7 ULUSLARARASI MUHASEBE STANDARTLARI İLE İLGİLİ
KURUMLAR

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

DIŞ TİCARET İŞLEMLERİNDE MUHASEBE UYGULAMLARI

3.1 İTHALAT İŞLEMLERİ

3.2 İHRACAT İŞLEMLERİ

3.3 UFRS STOKLAR

3.4 UFRS HASILAT

SONUÇ

KAYNAKÇA

ÖZET

Son yıllarda hızla gelişmekte olan ülkelerde dış ticaret alanında belirli standartlar getirilmektedir. Bunlardan biride Uluslararası Finansal Raporlama Standartlarıdır. Muhasebe uygulamaları ülkeden ülkeye farklılık göstermektedir bu açıdan UFRS buna çözüm getirmektedir.

Bu tez konusu 3 ana bölümden oluşmaktadır. Tezin ilk bölümünde Dış Ticaret işlemleri ve hangi kavramlardan oluştuğu yazılmıştır. İkinci bölümünde, Uluslararası Finansal Raporlama Standartları, Uluslararası Muhasebe Kurumları hangilerdir, Finansal raporlamanın önemi vurgulanarak, ele alınmıştır. Sonuncu bölümünde, Dış ticaret işlemlerinde yerine getirilmesi gereken yevmiye kayıtlarına örnekler verilerek açıklanmaya çalışılmıştır.

Tezin sonucunda; UFRS stok alımında maruz kalınan vade farkları, peşinat iskontoları, stok maliyetlerinin tespiti ve stok değerlemesi konularında VUK'na göre önemli değişiklikler içermekle birlikte, dış ticaret işlemleri açısından UFRS ile VUK arasında önemli farklılıkların olmadığı görülmüştür.

UFRS'ya göre hasılatın hayata geçme tarihi olarak dikkate alınacak tarihin tespiti için belirlemiş olduğu kriterler, VUK'na göre hasılatın gerçekleşme tarihi olarak dikkate alınacak kriterden farklılık göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: Dış ticaret, UFRS, Kur değişimi, İthalat, İhracat

İÇİNDEKİLER

TUTANAK.....	i
ÖZET.....	vi
İÇİNDEKİLER.....	vii
ŞEKİLLER LİSTESİ.....	x
KISALTMALAR VE SİMGELER.....	xi
GİRİŞ	1

BİRİNCİ BÖLÜM

DIŞ TİCARET İŞLEMLERİ

1.1 DIŞ TİCARETİN TANIMI.....	2
1.2 DIŞ TİCARETİN SINIFLANDIRMA KRİTERLERİ.....	3
1.3 DIŞ TİCARET İŞLEMLERİ TÜRLERİ.....	4
1.4 EMTİA DEĞİŞİM İŞLEMLERİ.....	7
1.5 MALLARIN SATIŞI YÖNTEMLERİ	8
1.6 DIŞ TİCARET KAVRAMLARI.....	10
1.6.1 Döviz.....	10
1.6.2 Kambiyo.....	10
1.6.3 Gümrük.....	11
1.6.4 Marka.....	11
1.6.5 Sigorta.....	12
1.6.5.1 Sigortanın Çalışması.....	12
1.6.5.2 Sigorta Alma.....	13

1.7 İHRACAT.....	13
1.7.1 Şirketlere İhracatın Avantajları.....	14
1.7.2 İhracatın Zorlukları.....	15
1.8 İTHALAT.....	15
1.8.1 İthalat Süreci.....	16
1.9 DIŞ TİCARETTE ÖDEME ŞEKİLLERİ.....	16
1.9.1 Peşin Ödeme.....	16
1.9.2 Kredi mektupları.....	17
1.9.3 Tahsilat.....	18
1.9.4 Açık Hesap.....	18
1.9.5 Uluslararası Ticarete Sevk.....	19

İKİNCİ BÖLÜM

ULUSLARARASI FİNANSAL RAPORLAMA STANDARLARI

2.1 UFRS'NİN TANIMI.....	20
2.2 UFRS TARİHİ.....	23
2.3 KÜRESEL PAZARLAR İÇİN KÜRESEL STANDARTLAR.....	24
2.4 UFRS STANDARTLARININ FAYDALARI.....	24
2.5 MUHASEBE STANDARTLARININ ÖNEMİ.....	26
2.5.1 Karşılaştırılabilirlik.....	26
2.5.2 Şeffaflık.....	26
2.5.3 İlgililik.....	27
2.5.4 Kitleler.....	27

2.6 ULUSLARARASI FİNANSAL RAPORLAMA STANDART	
AYAR SÜRECİ.....	28
2.6.1 Gündemi Belirleme.....	29
2.6.2 Projeyi Planlamak.....	29
2.6.3 Tartışma Belgesinin Geliştirilmesi ve Yayınlanması.....	29
2.6. 4. Maruz kalma taslağının geliştirilmesi ve yayınlanması.....	30
2.6.5 Standardı geliştirmek ve yayınlamak.....	30
2.6.6 Standart yayınlandıktan sonra dönem.....	31
2.7 ULUSLARARASI MUHASEBE STANDARTLARI İLE İLGİLİ	
KURUMLAR.....	31
2.7.1 Uluslararası Muhasebe Standartları Komitesi (IASC).....	31
2.7.2 Uluslararası Muhasebe Standartları Kurulu (IASB).....	32
2.7.3 Finansal Muhasebe Standartları Kurulu.....	33
2.7.4 Uluslararası Menkul Kıymetler Komisyonları Örgütü.....	34
ÜÇÜNCÜ BÖLÜM	
MUHASEBE UYGULAMALARI	
3.1 İTHALAT İŞLEMLERİ.....	35
3.2 İHRACAT İŞLEMLERİ.....	40
3.3 UFRS STOKLAR.....	44
3.4 UFRS HASILAT.....	49
SONUÇ.....	52
KAYNAKÇA.....	53

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 1: Dış Ticaretin Sınıflandırma Kriterler.....	3
Şekil 2: Karara Uygunlaşma Süreci.....	28

KISALTMALAR

AB	Avrupa birliği
ABD	Amerika Birleşik Devletleri
BT	Belgesel Tahsilat
FMSK	Finansal Muhasebe Standartları Kurulu
FMV	Finansal Muhasebe Vakfı
IASB	Uluslararası Muhasebe Standartları Kurulu
IASC	Uluslararası Muhasebe Standartları Komitesi
IOSCO	Uluslararası Menkul Kıymetler Komisyonları Örgütü
KM	Kredi Mektupları
TM	Ticari Mallar
UFRS	Uluslararası Finansal Raporlama Standartları
VUK	Vergi Usul Kanunu

GİRİŞ

Dış Ticaret, son birkaç yüzyıl boyunca dünyamızı büyük ölçüde değiştirdi. Uluslararası ticaret, ülkeler arasında yapılan ekonomik işlemleri kapsamaktadır. Ürünler arasında genellikle televizyonlar ve giyim gibi tüketici malları; makineler gibi sermaye malları; hammaddeler ve yiyecekler vardır. Diğer işlemler, seyahat hizmetleri ve yabancı patentlere yapılan ödemeler gibi hizmetleri içerir. Uluslararası ticaret işlemleri, özel bankacılık sistemi ve merkez bankalarının önemli rol oynadığı uluslararası finansal ödemeler ile kolaylaştırılmaktadır.

Günümüzde dış ticaret işlemleri yapmayan firmalar gün geçtikçe yerlerinde sayarak iflasa sürüklenmektedirler. Bu sebepten dolayı dış ticaret işlemleri hakkında bilgi toplamak işletmeler için çok önemli bir hal almıştır.

UFRS, Dış ticaret işlemleri zamanı yerine getirilen yevmiye kayıtlarında yaşanan problemlere çözüm getirmek için hazırlanmıştır.

Bu tez çalışması; dış ticaret işlemlerinin UFRS'ya göre ne şekilde muhasebeleştirilmesini ve raporlanması gerektiğini bilgilendirmeyi amaçlıyor. Dış ticaret işlemleri sırasında UFRS'ya yeterli vurgu yapılmadığı ve öneminin farkına varılmadığı göz önündedir. Bu tez çalışması UFRS'nın Dış Ticaret işlemleri sırasında çok önemli olduğunu belirttiği için bu bağlamda çok önemlidir.

UFRS muhasebede kayıtların yerine getirilmesinde ortak dil olarak kullanılmaktadır. Bu açıdanda ithalat, ihracat, kur değişimleri sırasında ortaya çıkacak olan problemleri aradan kaldıracaktır. Bu bakımdan dikkate aldığımız zaman UFRS'nin hangi düzeyde gerekli olduğunu anlamış oluruz.

BİRİNCİ BÖLÜM

DIŞ TİCARET İŞLEMLERİ

1.1 DIŞ TİCARETİN TANIMI

Dış ticaret pazarına girerken, ihracat-ithalat akımlarının devletlerarası ve ulusal düzenlemesi koşulları hakkında bilgi sahibi olmanın yanı sıra, belirli bir ürün türünü ve dış ticaret işlemlerinin ilgili kayıtlarını gerçekleştirme biçimlerini ve yöntemlerini bilmek gerekir. Dış ticaret, farklı ülkelerden ürün imalatçıları arasında bir iletişim biçimi olarak hareket eder ve ticari nitelikteki dış ticaret operasyonları yoluyla (hizmet ve araçlar dahil) meta dolaşımı alanına hizmet eder. Dış ticaret operasyonu, ticaretin gerçekleştirilmesine ve bu değişimin sağlanmasına yönelik farklı ülkelerin karşı taraflarının eylemlerinin bir kompleksidir.

Standart satış sözleşmesi: giriş, sözleşme konusu, mal miktarı, malların kalitesi, miktar ve kalite kontrol yöntemleri, ambalaj ve paketleme, teslimat çizelgesi veya çizelgesi, malların fiyatı ve ödeme koşulları, tarafların sorumluluğu, uyuşmazlık çözüm prosedürü maddelerini içermektedir.

Dış ticaret işlemlerinin şekil ve yöntemleri çok çeşitlidir. Bunu temsil etmek için, bu işlemleri farklı açılardan ele almanın uygun olduğunu düşünüyoruz. Birinci olarak, ticaret bağlamında bir satış olarak düşünülebilir, ikinci olarak, finansal kiralama veya " üretim paylaşımı " şeklinde ve en nihayetinde üçüncü olarak, bitmiş ürünler olarak tanımlanır. Dış ticaret işlemine sistematik olarak bakmalı ve öncelikle ihracatçının kendisi tarafından belirlenen hedef ve görevlerin pratik olarak uygulanmasını göz önünde bulundurmalıyız (Your Article Library, www.yourarticle.com 2017).

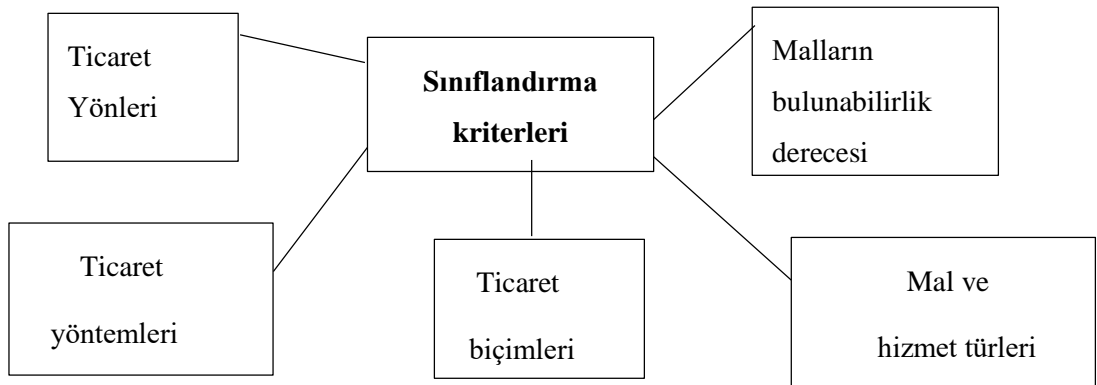
Dış ticaret işlemleri bir tür ticaret anlaşmasıdır. Bunlar üç özellik ile karakterize edilir:

1. Ortakların her biri, başka bir devletin tüzel kişisidir, bu nedenle, sözleşmelerde, taraflar arasındaki hangi ülke arasındaki uyumsuzlukların düzenlendiği ve hangi kurallar altında düzenleneceğini açıkça tanımlamak gerekir;
2. Bir veya iki taraf için mal veya hizmet temin etmek için karşılıklı yerleşim birimleri yabancı para cinsinden yapılacaktır, bu nedenle sözleşmede malların fiyatının ve ödeme parasının net bir şekilde düzeltilmesi gerekmektedir;
3. Sözleşmenin uygulanması sırasında, mallar iki veya daha fazla devletin sınırlarını aşacaktır, bu nedenle, malların gümrük açıklığında ve gümrük vergilerinin ve ücretlerinin ödenmesinde tarafların her birinin görevlerini belirlemek gerekir (Economic discussion, 2017).

1.2 DIŞ TİCARETİN SINIFLANDIRMA KRİTERLERİ

Dış ticaret işlemlerinin tamamı, Şekil 1.1'de beş sınıflandırma kriterine göre gruplandırılmıştır.

Şekil 1: Dış Ticaretin Sınıflandırma Kriterleri

Kaynak: <https://studfiles.net/preview/6130479/page:16> (05 Kasım 2017)

1. Ticaret yönlerine göre sınıflandırmada; ithalat, ihracat, yeniden ithal , yeniden ihrac olarak ele alınır.
2. Ticaret yöntemlerine göre sınıflandırma; doğrudan ticaret yöntemi, dolaylı ticaret yöntemi, ticaret şirketleri, ajans anlaşmaları, anlaşma işlemleri, uluslararası ticaret borsası, uluslararası ihaleler, uluslararası açık artırma ve finansal kiralama olarak sıralamak mümkündür.
3. Malların bulunabilirlik derecesi göre sınıflandırma içerisinde; bitmiş ürünler, bağlantısız ekipman, komple ekipman olarak ele alınır.
4. Mal ve hizmet türlerine göre sınıflandırmada; makineteknik ürünler, hammadde, markalar, gıda ürünleri, bilimsel ve teknik ürünler, turistik hizmetler, mühendislik ve başkaları olarak sıralaya biliriz.
5. Ticaret biçimleri; takas operasyonu, üretim paylaşımı ve başkaları olarak sıralaya biliriz. (Stud Files, www.studfiles.net, 2017)

1.3 DIŞ TİCARET İŞLEMLERİNİN TÜRLERİ

Mal işlemleri dış ticaret işlemlerinin türüne göre farklılık gösterir:

1. İhracat: ülkede üretilen malların dış piyasaya arz edilmesi;
2. İthalat: yurt içi satış amacıyla veya yabancı bir pazarda işleme ve satış amacıyla mal alımı;
3. Yeniden ihracat: üçüncü tarafın ara işlem yapılmadan tekrar satışa çıkarılması için yurtdışında mal alımı;
4. Yeniden ithalat: satılmayan malların ülkesine geri dön (standart altı mallar, konsinye depolarından satılmayan malların iadesi, uluslararası fuarlar, vb.)

Hizmet ihracatı aşağıdaki çeşitleri içerir:

1. Ulaştırma hizmetleri (yük taşımacılığı) ve turizm hizmetleri - toplam gelirin yalnızca %80'i;
2. Bilimsel ve teknik teknolojiler, bankacılık hizmetleri, sigorta - hizmet ihracatının toplam değerinin yaklaşık %20'si.
3. Nakliye hizmetlerine, tedarik bazında, satıcı veya alıcı tarafından ödenir. Mal bedelindeki nakliye maliyetleri, ulaşım mesafesine, ulaşım maliyetine (filo kompozisyonuna, yakıt fiyatlarına ve gemilere bağlı olarak) göre belirlenir. Okyanus rotalarındaki yakıt ve hammadde ticaretinde, malların maliyeti küçüktür ve nakliye bileşeni önemlidir. Her şeyden önce, bu, nakliye bileşeninin payının malların fiyatına %30 veya daha fazla ulaştığı sığ ve zayıf donanımlı limanların bakımını ifade eder. Bu durum, birçok ülkenin hükümetini, ihracatçıları ve ithalatçıları limanların gelişmesine özen göstermeye, büyük kapasiteli gemileri kabul etmedeki rekabet güçlerini kazanmaya ve filonun işlenmesini hızlandırmaya teşvik etmektedir. Tersine, değerli genel kargolar (gıda, endüstriyel veya genel tüketim ürünleri) taşınırken, nakliye bileşeninin payı, ürünlerin fiyatının %1-3'üne veya daha azına indirilir. Kargo güvenliğinin önemi, transit süresinin kısaltılması, teslimatların zaman çizelgesinin sıkı bir şekilde yerine getirilmesi artmaktadır. Bu doğrultuda en yeni trend, multimodal taşımacılığın gelişmesidir (kontrat altında taşıyıcı olarak hareket eden bir taşıyıcı tarafından kapıdan kapıya kargo teslimatı).
4. Turist hizmetleri - bir dizi hizmet içerir: teslimat, konaklama, yemekler, geziler, eğlence. Sağlık, tıp, eğitim, bilişsel, spor, aşırı ve iş turizmi ayırt eder.
5. Bilimsel ve teknik hizmetler. Bunlar şunları içerir:

- a) Ruhsat ticareti, yani patentlerle korunan ürünler üretmek için hakların satışı;
- b) know-how, yani, patentler tarafından korunmayan bilgi, teknoloji, teknikler satmak;
- c) mühendislik: endüstriyel ve sivil tesislerin, taşıtların ve ekipmanların yapımı için teknik projelerin ve çalışma çizimlerinin geliştirilmesi;
- d) Anahtar teslimi projelerin inşaatı ve bir seri ürün grubu üretimi.

6. Bankacılık hizmetleri: kredi, finansal kiralama, banka yerleşimleri olarak ayrılmaktadır.

a. Krediler, fon sağlama amacına göre üç tipe ayrılır:

- Kısa vadeli (bir aya kadar) - hesaplardaki işletme sermayesinin yenilenmesi için;
- orta vadeli (bir yıla kadar) - esas olarak ticaret işlemleri için;
- Uzun vadeli (bir yıldan fazla) - duran varlıkların satın alınması veya tesislerin yapımı için.

Bir kredi anlaşması yapıldığında, banka kredinin belirli bir miktarını, kredinin süresini, banka faizini ve kredinin güvenliğini belirtir. Güvenlik, bir rehin veya banka teminatı şeklinde verilebilir. Uzun vadeli krediler ek olarak, büyüklüğünü satın alınan veya yapım aşamasında olan nesnenin toplam miktarının yüzdesi olarak belirtir. Şu anda, neredeyse tüm büyük tonajlı gemiler, nakliye şirketleri tarafından bir banka kredisi bazında, bir gemi ipoteği veya uzun vadeli bir sözleşme kapsamında kira ödemeleri ile güvence altına alınabilecek şekilde inşa edilmiştir.

b. Finansal kiralama: bu işlemler özel bankacılık iştirakleri tarafından ele alınmaktadır. Kiralama şirketi, müşterinin talebi üzerine, üretim ekipmanı veya bunun için gerekli araçları satın alır ve bir satın alma ile müşteriye kiralama esasına aktarır. Sözleşme, kira sözleşmesinin süresini ve kira sözleşmesini, kiralayan faizini, kiracının katkısının tutarını ve son taksitin ödenmesinden sonra objeyi transfer etme usulünü belirtir. Şu anda, pahalı ekipman ve makinelerin önemli bir kısmı kiralama şartları üzerinden satın alınmaktadır. Leasing avantajları:

- Gerekli duran varlıklarını minimum öz kaynakla satın alma becerisi;
- Kira süresi genellikle banka kredisi vadesinden daha uzundur, bu nedenle, düzenli katkıların miktarı azalır;
- Kira ödemeleri, borç verenin masrafları ile ilgilidir, bu nedenle, ödemelerinin tüm süresi boyunca, vergiye tabi kar azaltılır.

c) Banka muhasebe işlemleri: Bir banka talimatı, bir akreditif veya tahsilat biçiminde alıcıdan satıcıya para transferi olarak sıralaya biliriz.

Operasyonlar banka tarafından sabit bir ücret karşılığında yapılır.

7. Sigorta: tıbbi, kişisel mülkiyet, emlak, sorumluluk, navigasyon alanında gemi ve araba sigortası sorumluluk sigortası ayırt edilir. Üçüncü şahıslara zarar vermek, çevresel hasar, hareketsiz ve kayan nesnelere çarpışmalar için ödenen ücretlerdir. (Export, www.export.gov, 2017)

1.4 EMTİA DEĞİŞİM İŞLEMLERİ

- Barter - Malların tek yönlü iki yönlü teslimatı. Taraflar, her bir tarafın teslim ettiği malların türünü, özelliklerini ve miktarını ve malların temel

fiyatını belirtmektedir.

- Telafi edici işlemler - Bunlar genellikle Devletlerarası Anlaşmalar ve Uluslarüstü Şirketler arasındaki veya Devletlerarası Anlaşmalar ve Uluslarüstü Şirketlerin bir parçası olan şirketler arasındaki anlaşmalar için kullanılır. Taraflardan biri, bir üretim tesisi kurmayı veya bunun için komple bir ekipman sağlamayı ve diğer tarafın değerinin tam olarak geri ödenmesine kadar belirli bir süre zarfında pazarlanabilir ürün (genellikle bu işletme) partnerine teslim etmeyi taahhüt eder. Navigasyon alanında, telafi edici işlemler, büyük kapasiteli gemiler için özel yüksek kapasiteli liman terminallerinin yapımında uygulama bulmuştur. Böyle bir terminal için ödeme ihracat için gönderilen mallar tarafından yapılır. (Nasdaq, www.nasdaqomx.com, 2017)

1.5 MALLARIN SATIŞ YÖNTEMLERİ

Malların satışı üç ana yöntemle gerçekleştirilmektedir:

- satıcı tarafından alıcıya doğrudan teslimat;
- aracılar aracılığıyla ticaret;
- açık artırma.

1. Üreticiden tüketiciye uluslararası ticaret alanında doğrudan satış:

Esas olarak Devletlerarası Anlaşmalar ve Uluslarüstü Şirketler veya ona ait işletmeler arasında gerçekleştirilmektedir. Diğer durumlarda, ticaret tüccarlar aracılığıyla yapılır. Bunlar, kendi ülkelerinde mal satın alan ve daha sonra yurt dışına satarak ihraç eden şirketler; Yabancı ortaklardan (üretici veya ihracatçı) mal satın alan ve daha sonra kendi ülkelerinin iç pazarına (bazen doğrudan liman deposundan) satan şirketler; Büyük

ihracatçılar ticaret evleri yaratıyor. Küçük ve orta ölçekli üreticilerin mallarını satın alır, depolama, işleme, paketlenme, ambalajlama, işaretleme, toplama, kaplarda paketlenme, nakliye organize eder. Bu operasyonları yürütmek için, ticaret evlerinin kendi depoları, ambalaj ve ambalaj üretimi için araçlar, geniş bir satın alma ofisleri ağı vardır.

2. Aracılar aracılığıyla ticaret: sözleşme kapsamında bayi tarafından özel bir yer kira olarak alınır (satıcı, distribütör). Bunlar, yabancı ihracatçılardan üçüncü şahıslara satma hakkı olan malları satın alan ithalatçılardır. Satıcının bu işlemleri gerçekleştirebileceği bölge, işlem hacmi, satıcının sunması gereken ek hizmetler (reklam, yedek parça temini, garanti onayı) sözleşmede belirtilmiştir. Satıcı, malları ihracatçıdan kendi hesabına alır ve daha sonra kendi adına ve kendi riski altında üçüncü taraflara satar. Piyasadaki malların tanıtımı için, ihracatçı satıcıya özel bir indirim (satıcı indirimi) verir.

Aracılar aracılığıyla ticaretin iki çeşidi vardır: malların araca aktarılması ve malların devri (aracılar, komisyoncular).

Mallar araca devredildiği zaman, ikincisi bunu kendi adına üçüncü şahıslara satmaktadır, ancak müdürün masrafı ve riski de söz konusudur. Malların tanıtımına yönelik hizmet bedelinin bir yüzdesi olarak ödenir (komisyon). Farklı komisyonlar ve konsinye ticareti var. Birincisi, belirli bir sınırlı süre içinde tek veya küçük bir mal sevkiyatının satışı için bir kerelik bir sözleşme talimatıdır. İkincisi, alıcıya satılmadan önce malların uzun bir raf ömrüne sahip, düzenli olarak yenilenen malların sevkiyatının göndericisinin deposundan satış için uzun vadeli bir sözleşmedir.

Komisyon formu esas olarak bireylerin hizmetine yönelik iç ticarete uygulanmakta, uluslararası ihracatta yabancı ihracatçılara hizmet vermek

için sevkiyat kullanılmaktadır. Sevkiyat, ihracatçının ürünü mümkün olan en yakın pazara sunmasını ve "anında teslim" (malların türüne bağlı olarak malların borsadan ihraç edilmesinden 1-14 gün önce), doğal olarak rekabet gücünü artıran bir şekilde satmasını sağlar. İthalatçı, malları satın almadan önce incelemenize, küçük partiler halinde mal satın almanıza, mallar satın alınana kadar gümrük vergilerini ödememenize izin verir.

3. Açık artırma - bu malların alıcı tarafından ön denetimi ile bireysel tüketici mallarına sahip malların periyodik olarak kamu satışı. Satış, (sanat, antikalar, aşiret atları için) açık artırmaların her bir kalemi için ya da daha az pahalı ürünler için (bazı körük, deniz ürünleri, çiçekler), standart büyüklükte bir sürü için yapılır. (Chron, 2017)

1.6 DIŞ TİCARET KAVRAMLARI

1.6.1 Döviz

Borsa, menkul kıymetlerin, türevlerin, emtialarının ve diğer finansal araçların ticaretini yaptığı bir piyasadır. Değişimin temel işlevi, düzenli bir ticaretin sağlanması ve bu değiş tokuş üzerinde işlem yapan herhangi bir menkul kıymetin fiyat bilgilerinin verimli bir şekilde dağıtılmasıdır. Borsalar, şirketlere, hükümetlere ve diğer gruplara, yatırım yapan halka menkul kıymetleri satmak için bir platform sağlar. (Investopedia, www.investopedia.com, 2017)

1.6.2 Kambiyo

Bir Ekonomik süreçtir ve bu ekonomik süreç sonucunda bireyler veya grupları arasında bir değer değişimi vardır. Maliyetler, örneğin, seçenekler gibi elle tutulabilir ürünler, hizmetler, bilgi ve hatta

yükümlülükler olabilir. Bu değişimin gerekleştii arena pazarıdır. Bir başka bağlamda ekonomide emeğin ürünlerinin hareket süreci, toplum tarafından üretilen değerlerin bir dağılımı biçimidir.(Businessdictionary, 2017)

1.6.3 Gümrük

Gümrük, tarifeleri toplamaktan ve hayvanlar, nakliye, kişisel ve tehlikeli maddeler de dahil olmak üzere, bir ülkenin içine ve dışına malların akışını kontrol etmekten sorumlu bir ülkede bir otorite veya kurumdur.

İnsanların bir ülkeye girip çıkması normal olarak göçmenler tarafından çeşitli isimler ve düzenlemeler altında izlenir. Göçmenlik makamları normal olarak uygun belgeleri kontrol eder, bir kişinin ülkeye giriş hakkına sahip olduğunu, yerel veya uluslararası tutuklama emirleri ile aranan kişileri yakaladığını ve ülke için tehlikeli sayılan kişilerin girişini engellediğini doğrular. (Wikipedia, en.wikipedia.org, 2017)

1.6.4 Marka

Bir marka sadece bir marka değildir, marka, bir şirketi diğerlerinden ayıran ve tüketiciler arasında kolayca tanınmasını sağlayan bir dizi özelliktir. İngilizceden marka "şirketi rakiplerinden ayıran bir sembol" olarak çevrilmiştir. Markanın yaratılması, geliştirilmesi ve tanıtımı markalaşma olarak adlandırılmaktadır. Tanıtılan markanın gücü, malların diğer eşit nitelikleriyle insanların ünlü markayı seçmeleridir. Örneğin, "Sony" markası müzik severler arasında bir kalite ve güvenilirlik sembolüdür. Marka sadece markanın adı değil, aynı zamanda daha genel bir konsept olabilir. (Chto Eto, www.chto-eto-takoe.ru, 2018)

1.6.5 Sigorta

Sigorta, ev yangını, araba kazası veya hırsızlık gibi risklere karşı kendinizi

korumanıza yardımcı olur. Çalışmak için çok hastalanırsanız veya aileniz için ölürseniz size para ödeyebilirsiniz.

1.6.5.1 Sigortanın Çalışması

İngiltere'de neredeyse her yetişkinin bir tür sigortası var. Araba sigortasından evcil hayvanların hastalanmasına kadar. Sigorta ile karşı korunmak istediğiniz şeyi siz seçersiniz, daha sonra sigortacınız sigortalı olayların gerçekleşmesi riskini hesaplar ve sigorta şirketi veya sigorta şirketi ödemeniz gereken ücreti (priminiz) belirleyecektir.

Bunlar için üç ana adım:

1. Politika seçin. Bir sigorta poliçesi, tam olarak neye karşı olduğunuzu veya korunmadığını listeleyen bir belgedir. Örneğin, bir seyahat sigortası poliçesi, yurt dışında kendinizi yaralıyorsanız, tıbbi faturalarınızı karşılayacağını söyleyebilir, ancak kayak gibi tehlikeli bir şey yapıyor olmamışsanız.

2. Prim ödeyin. Prim, sigortayı yaptırmak için her ay ya da yıl (ya da bazen sadece bir kez) ödediğiniz miktardır. Ödediğiniz tutar, riske ve sigortalı olduğunuz olayların değerine bağlıdır. Örneğin, deneyimsiz bir sürücüyseniz, bir kaza geçirmeniz daha muhtemeldir, bu yüzden araba sigortanız daha pahalıya mal olur ve pahalı bir araba kullanıyorsanız daha da artacaktır, çünkü onarımlar daha pahalıya mal olacaktır.

3. İddia ortaya atmak. Politika kapsamında olan bir şey olursa, sigortanızı

talep edebilirsiniz. Sigorta şirketine ne olduğunu anlatırsınız, politikanızın kapsamına girip girmediğini kontrol ederler ve talep, karşı korumanızla bir araya gelirse, size kabul ettikleri gibi ödeme yaparlar.

1.6.5.2 Sigorta Alma

Sigorta almayla ilgili bilmeniz gereken birkaç şeyler daha vardır.

a) Doğru zamanın ne zaman olduğunu öğrenmeniz fayda vardır (bir sigorta brokeri kullanmak için).

b) Kendinize “Sigortaya ihtiyacım var mı?” sorusunu sorun.

c) Çok çeşitli sigorta türleri vardır. Bunlardan hangisine ihtiyacınız olduğunu bilmeniz fayda vardır. Bazı sigortalarda zorunludur. En azından temel araba sigortası olmayan bir araba kullanamazsınız ve bina sigortası olmadan evinizde bir ipotek alamazsınız. Zorunlu sigortalardan sonra en önemli şey kendinizi ve ailenizi korumaktır. (The Money Advice Service, www.moneyadviceservice.org, 2017)

1.7 İHRACAT

Bir ihracat, bir ülkede üretilen malların, gelecekteki satış veya ticaret için başka bir ülkeye gönderildiği uluslararası ticaretin bir işlevidir. Bu malların satışı, üretici ülkenin brüt üretimine katkıda bulunur. İhracat, ekonomik transferin en eski biçimlerinden biridir ve gümrük tarifeleri veya sübvansiyonlar gibi ticarete daha az kısıtlama getiren ülkeler arasında büyük çapta gerçekleşmektedir. Gelişmiş ekonomilerde faaliyet gösteren en büyük şirketlerin çoğu, yıllık gelirlerinin önemli bir bölümünü ihracattan diğer ülkelere aktarmaktadır. Mal ihracatı, ekonominin büyümesine yardımcı olur. Hükümetler arasındaki

diplomasinin ve dış politikanın temel işlevlerinden biri, tüm ticaret taraflarının yararına ekonomik ticareti teşvik etmektir. İhracat, bir ülkenin ekonomisinin önemli bir bileşenidir. İhracat, uluslararası ticareti kolaylaştırır ve istihdam, üretim ve gelir yaratarak iç ekonomik aktiviteyi teşvik eder. 2017 itibariyle dünyanın en büyük ihracat yapan ülkeleri dolar cinsinden Çin, ABD, Almanya, Japonya ve Güney Kore'dir. Çin, başta elektronik ekipman ve makineler olmak üzere yaklaşık 2,2 trilyon dolarlık mal ihracatı gerçekleştirmektedir. ABD, başta sermaye malları olmak üzere yaklaşık 1,6 trilyon ihracat yapmaktadır. Almanya başta motorlu taşıt olmak üzere yaklaşık 1.4 trilyon dolar ihracat gerçekleştirdi. Japonya'nın başta motorlu taşıt olmak üzere toplam 683 milyar dolarlık ihracatı var. Son olarak, Güney Kore başta elektronik, makine ve motorlu araçlar olmak üzere yaklaşık 552 milyar dolar ihracat gerçekleştirdi. (Akademik, dic.academic.ru, 2017)

1.7.1 Şirketlere İhracatın Avantajları

Şirketler çeşitli nedenlerle ürün ve hizmet ihraç etmektedir. İhracat, yeni pazarlara ulaşırsa satışları ve karları artırabilir ve hatta önemli küresel pazar payını yakalama fırsatı sunabilir. Birden fazla pazarda çeşitlendirerek iş riskini dışa aktaran şirketler. Dış pazarlara ihracat yapmak, artan talebi karşılamak için operasyonları genişleterek birim maliyetler düşürebilir. Son olarak, dış pazarlara ihracat yapan firmalar, yeni teknolojilerin keşfine, pazarlama uygulamalarına ve yabancı rakiplere yönelik kavrayışlara olanak tanıyacak yeni bilgi ve tecrübe kazanırlar.

1.7.2 İhracatın Zorlukları

İhracat yapan firmalar benzersiz bir dizi zorlukla karşılaşmaktadır. Ekstra maliyetler, şirketlerin yabancı pazarları araştırmak ve yerel talebi ve düzenlemeleri karşılamak için ürünler üzerinde değişiklik yapmak için kayda değer kaynak ayırması gerektiğinden gerçekleşmesi muhtemeldir. İhracat yapan firmalar tipik olarak daha yüksek bir finansal riske maruz kalmaktadır. Açık hesap, akreditif, ön ödeme ve sevkiyat gibi ödeme tahsilat yöntemleri doğal olarak daha karmaşıktır ve iç müşterilere yapılan ödemelere göre daha uzun sürer. (Investopedia, 2017)

1.8 İTHALAT

Latince, "ithalat" kelimesi "getirmek, girmek" anlamına gelir. Bu, satış veya işleme için devlete ithal edilen herhangi bir üründür. Bundan sonra ithalat, bitmiş ürün, hammadde, teknoloji, fikri mülkiyet, işçilik, hizmet vb. olabilir. İthalat, dünyadaki her ülkenin dış ekonomik faaliyetinin önemli bir bileşenidir. Bu, dünyadaki hiçbir devletin ekonomisi, endüstrisi ve diğer faaliyet alanlarını ne kadar geliştirmiş olursa olsun, kesinlikle kendi kendine yeterli olmadığından gerçekleşti. Teknoloji bakımından zengin bir ülke, örneğin Japonya'da hammadde yoksundur. Hafif sanayi için insan kaynakları ve hammaddeleri ile sağlanan Vietnam'da, hiçbir teknoloji yoktur. Avrupa ülkelerinde, entelektüel ve teknolojik açıdan zengin olan, işçilik ve ham madde yoktur. ABD'de, devletin kendi kendine yeterliliği için gerekli olan çok şey var, ama Amerikalılar, ortaklar ve onların entelektüel kaynakları için finansal, teknolojik desteğe ihtiyaç duyuyorlar.

1.8.1 İthalat Süreci

İthalat süreci üç ana aşamadan oluşmaktadır:

1. Tarafların görev ve sorumluluklarının dağıtımı ile tüm teslimat şartlarını ve ilgili faaliyetleri öngören ithal malların temini için bir sözleşme anlaşmasının imzalanması ;
2. Anlaşma ile oluşturulan ithalat objesinin teslimi ;
3. İthalatçı ülkenin ürünü için ödeme.

1.9 DIŞ TİCARETTE ÖDEME ŞEKİLLERİ

Uluslararası yerleşimlerde önemli olan, yedi unsurdan oluşan parasal ve finansal şartlardır: fiyatın para birimi, ödeme şekli, ödeme koşulları, yöntemleri ve ödeme şekilleri, ödeme şekilleri ve yöntemleri (uluslararası yerleşim birimlerine hizmet veren kuruluşlar dahil).

Dış ticaret faaliyetlerinin mevcut aşamasında, aşağıdaki temel ödeme şekilleri kullanılabilir.

- 1) Peşin ödeme
- 2) Kredi mektupları
- 3) Tahsilat
- 4) Açık hesap
- 5) Uluslararası Ticarete sevk

(Gümrükleme, www.gumruklem.com.tr, 2017)

1.9.1 Peşin Ödeme

Peşin ödeme, maddi değerler, yapılan çalışmalar ve sağlanan hizmetler

için yapılan ödemelerin toplamıdır. Peşin ödeme koşulları ile, bir ihracatçı, malların mülkiyeti transfer edilmeden önce ödeme alındığından kredi riskini önleyebilir. Uluslararası satışlar için, banka havaleleri ve kredi kartları, ihracatçılar için en yaygın kullanılan peşin ödeme seçenekleridir. İnternetin gelişmesiyle birlikte, emanet hizmetleri küçük ihracat işlemleri için başka bir peşin ödeme seçeneği haline geliyor. Ancak, peşin ödeme yapılması alıcı için en az cazip seçenek olduğundan, olumsuz nakit akışı yaratır. Yabancı alıcılar, ödemenin önceden yapılması halinde malların gönderilmemesinden de endişe duymaktadır. Böylelikle, bu ödeme yönteminde iş yapmanın tek yolu olarak ısrar eden ihracatçılar, daha cazip ödeme koşulları sunan rakiplere kaybedebilirler.

Peşin ödeme iki işlevi yerine getirir:

- 1) İhracatçının ithalatçısı tarafından kredi verme formu;
- 2) Alıcı tarafından üstlenilen yükümlülükleri yerine getirmenin bir yoludur. (Studopedia, www.studopedia.ru, 2017)

1.9.2 Kredi Mektupları

Kredi mektupları (KM'ler), uluslararası yatırımcılar için mevcut en güvenli araçlardan biridir. Bir KM, bir banka tarafından, tüm gerekli belgelerin sunulması yoluyla doğrulandığı gibi, kredi mektuplarında belirtilen şart ve koşulların yerine getirilmesi şartıyla, ödemenin ihracatçıya yapılacağı alıcı adına bir taahhüdüdür. Alıcı kredi kurar ve bu hizmeti vermek için kendi bankasına ödeme yapar. Bir yabancı alıcıya ilişkin güvenilir kredi bilgilerinin elde edilmesi zordur, ancak ihracatçı, alıcının yabancı bankasının kredibilitesinden memnun olduğunda, KM yararlıdır. KM ayrıca alıcıyı korur, çünkü mallar söz verildiği gibi sevk edilene kadar ödeme yükümlülüğü doğmaz.

1.9.3 Tahsilat

Bir belgesel tahsilatı (BT), ihracatçının, alıcının ithalatçı bankasına (toplama bankası) ihtiyaç duyacağı belgeleri talimatlar içeren bir bankaya (ödeme bankası) satma ödemesini tahsil ettiği bir işlemdir. ödeme için belgeleri alıcıya serbest bırakmak. İthalatçıdan fonlar alınır ve bu belgeler karşılığında tahsilatta yer alan bankalar aracılığıyla ihracatçıya iade edilir. BT'ler, ithalatçıya yüz üzerinden ya da (tarihe karşı belge) ya da belirli bir tarihte (kabul edilmek üzere belge) yüz miktarını ödemesini gerektiren bir taslağı kullanmayı içerir. Tahsilat mektubu, malların tapu devri için gerekli belgeleri belirten talimatlar verir. Bankalar müşterileri için kolaylaştırıcı olarak hareket etmelerine rağmen, BT'ler ödeme yapılmaması durumunda doğrulama süreci ve sınırlı yardım sunmamaktadır. BT'ler genellikle KM'lerden daha az pahalıdır. (Export, www.export.gov, 2017)

1.9.4 Açık Hesap

Açık bir hesap işlemi, malların uluslararası ödeme genellikle 30, 60 veya 90 gün içinde olduğu, ödemenin yapılmasından önce gönderildiği ve teslim edildiği bir satıştır. Açıkçası, bu, ithalatçı için nakit akışı ve maliyet açısından en avantajlı seçeneklerden biridir, ancak sonuç olarak bir ihracatçı için en yüksek risk seçeneklerinden biridir. İhracat pazarlarındaki yoğun rekabetten dolayı, yabancı alıcılar genellikle satıcı tarafından alıcıya verilen kredinin yurtdışında yaygın olması nedeniyle ihracatçılara açık hesap şartları için baskı yapmaktadır. Bu nedenle, krediyi uzatmak istemeyen ihracatçılar, rakiplerine satışını kaybedebilir. İhracatçılar, bu Kılavuzda daha sonra ele alınacak uygun ticari finansman tekniklerinden birini veya daha fazlasını kullanarak, ödeme yapma riskini önemli ölçüde hafifletirken, rekabetçi açık hesap

koşullarını sunabilirler. Açık hesap şartları sunarken, ihracatçı ihracat kredisi sigortası kullanarak ekstra koruma talep edebilir.

1.9.5 Uluslararası Ticarete Sevk

Uluslararası ticarete sevk, malların yabancı distribütör tarafından son müşteriye satılmasından sonra ödemenin ihracatçıya gönderildiği bir açık hesap varyasyonudur. Uluslararası bir sevkiyat işlemi, yabancı distribütörün malları satılıncaya kadar mallarını elinde bulunduran ihracatçıya mal aldığı, yönettiği ve sattığı sözleşmeye dayalı bir sözleşmeye dayanır. Açıktır ki, ihracatçıya herhangi bir ödeme yapılmadığı ve mallarının bağımsız bir distribütörün veya acentenin elinde yabancı bir ülkede bulunmadığı için, sevkiyatta ihracat çok risklidir. Konsinye, ihracatçıların daha iyi kullanılabilirlik ve daha hızlı mal teslimatı temelinde daha rekabetçi olmalarına yardımcı olur. Sevkiyat üzerine satış yapmak, ihracatçıların envanteri depolamanın ve yönetmenin doğrudan maliyetlerini azaltmalarına da yardımcı olabilir. Sevkiyatta ihracatta başarının anahtarı, saygın ve güvenilir bir yabancı distribütör veya bir üçüncü parti lojistik sağlayıcısı ile ortaklık kurmaktır. Taşınan malların nakliyede veya yabancı bir distribütörün elinde bulundurulması ve ödememe riskinin azaltılması için uygun sigortalar yapılmalıdır. (Export, www.export.gov, 2018)

İKİNCİ BÖLÜM

ULUSLARARASI FİNANSAL RAPORLAMA STANDARTLARI

2.1 UFRS'NİN TANIMI

Uluslararası Muhasebe Standartları Kurulu (UMSK) kamu yararına çalışan bağımsız bir özel sektör olan kar amacı gütmeyen bir kuruluş olan Uluslararası Finansal Raporlama Standartları (UFRS) vakfı'nın bağımsız standart belirleme organıdır. UFRS, belirli türdeki işlemlerin ve diğer olayların finansal tablolarda nasıl raporlanması gerektiğini belirten uluslararası muhasebe standartları kümesidir. Başlıca amaçları şunlardır:

- Kamu yararına, açıkça belirtilmiş ilkelere dayanan tek bir yüksek kaliteli, anlaşılabilir, uygulanabilir ve küresel olarak kabul görmüş UFRS standartlarını geliştirmek ve bu standartlar, yatırımcılara, dünyadaki sermaye piyasalarındaki diğer katılımcılara ve diğer finansal bilgi kullanıcılarının ekonomik kararlar almasına yardımcı olmak için mali tablolarda ve diğer finansal raporlarda yüksek kaliteli, şeffaf ve karşılaştırılabilir bilgiler talep etmelidir;
- Bu standartların kullanımı ve titiz uygulamasını teşvik etmek;
- İlgili hedeflerin yerine getirilmesinde, uygun şekilde, çeşitli ekonomik ortamlardaki bir dizi boyut ve türdeki varlıkların ihtiyaçlarını dikkate almak;
- UFRS Standartlarının benimsenmesini teşvik etmek ve kolaylaştırmak, ulusal muhasebe standartlarının ve UFRS Standartlarının uyumlaştırılması yoluyla kurul tarafından yayınlanan standartlar ve yorumlar.

IFRS Vakfı ve standart belirleme organı tarafından üstlenilen faaliyetlerin yönetimi ve denetimi, yönetim kurulunun bağımsızlığını korumak ve örgütün finansmanını sağlamaktan sorumlu olan, coğrafi olarak ve profesyonel olarak çeşitlendirilmiş bir müteveli heyetine aittir. Müteveli kamu yetkililerinden oluşan bir İzleme Kuruluna karşı kamuoyuna karşı sorumludur. Kurul, muhasebe standartlarının belirlenmesinde son zamanlardaki pratik deneyimin uygun bir karışımına sahip bağımsız bir uzmanlar grubudur. Kurulun işiyse finansal raporları hazırlamak, denetlemek veya kullanmak ve muhasebe eğitimine fayda sağlamaktır. Geniş coğrafi çeşitlilik de gereklidir. Üyeler, Müteveli tarafından, reklam işlerini ve ilgili kurumlara danışmayı içeren açık ve titiz bir süreçle atanır. UMSK'nın 14 tam zamanlı üyesi vardır. Kurul, UFRS Standartları olarak adlandırılan bir dizi muhasebe gereksinimini geliştirir ve sürdürür. UFRS Standartları, açıkça masraflı muhasebe ilkelerine dayanan yüksek kaliteli, anlaşılabilir, uygulanabilir ve dünya çapında kabul görmüş standartlardır. Kurulun bu Standartları empoze etme yetkisi yoktur. Ancak, belirli bir yargı yetkisine sahip olmak isteyen ya da talep eden kuruluşlar, UFRS Standartlarına uygunluğu sağlamak için, Yönetim Kurulu tarafından yayınlanan tüm UFRS Standartları ve UFRS yorumları'na uymak zorundadır. UFRS Standartları, genel olarak zorunlu ve eşit ağırlığı taşıyan ilkeleri ve beraberindeki uygulama rehberliğini içerir. Bazı Standartlar, hiçbiri IFRS Standartlarının bir parçası olmayan açıklayıcı örnekler veya uygulama rehberliği de içerir. Bu nedenle zorunlu değildirler. Her standart ve yorumun, kurulun belirli gereksinimleri geliştirme nedenlerini açıklayan sonuçlar için bir temeli vardır. Sonuçların temeli, UFRS Standartlarının bir parçası değildir ve bu nedenle de zorunlu değildir. Ayrıca, Yönetim Kurulu Finansal Raporlama için bir kavramsal

çerçeveye sahiptir. Bu Çerçeve, Kurulun IFRS Standartlarını geliştirmesine yardımcı olmak için tasarlanmıştır. Çerçeve ayrıca, UFRS Standartları kapsamında olmayan UFRS Standartları adreslerini uygulayanlara yardımcı olmak için tasarlanmıştır. Ancak, Çerçeve bir Standart değildir ve UFRS Standartlarındaki muhasebe gereksinimleri Çerçeve'ye göre önceliklidir. Kurul kamu yararına IFRS Standartları geliştirir. Kurulun gereği olan süreç boyunca, dünya standartlarında toplumla işbirlikçi çabalarını sürdürürken, sürecin her aşamasında yatırımcıları, düzenleyicileri, iş liderleri ve küresel muhasebe mesleği ile istişarelerde bulunur. UFRS Standartları ve yorumlarının geliştirilmesine kurul, tartışma kağıtları ve maruz kalma taslakları hakkında kamuoyunun yorumunu yayınlar ve araştırır. Bu belgeler UFRS Standartlarının bir parçası değildir. UFRS yorumlama komitesi, kurulun yorumlayıcı organıdır. Sözlü Komite, Mütevelli Heyeti tarafından atanan 14 oy hakkına sahiptir ve üyeleri çeşitli ülkelerden ve mesleki geçmişlerden alınmıştır. Sözlü Komite'nin görevi, güncel UFRS Standartları kapsamında ortaya çıkan zamana yayılmış yaygın muhasebe konularını gözden geçirmek ve bu konularda yetkili rehberlik sağlamaktır. Sözlü Komite ayrıca, Yönetim Kurulu adına UFRS Standartlarına yapılan dar kapsamlı değişiklik önerilerini de geliştirmektedir. Yorumlama ve dar kapsam değişikliklerini geliştirirken, Sözlü Komite şeffaf, eksiksiz ve açık bir süreç takip eder. Ancak, yorum ve dar kapsamlı değişikliklerin yanı sıra her bir Yorumda ve dar kapsam değişikliğinde göz önünde bulundurulmuş ve oy veren Yönetim Kuruludur (Financial Stability Board, www.fsb.org, 2018).

Ortak bir muhasebe diline sahip olmak için UFRS kurulmuştur, bu nedenle şirket ve şirketten şirkete ve ülkeden ülkeye anlaşılabilir.

UFRS'nin amacı finansal dünya genelinde istikrarı ve şeffaflığı korumaktır. Bu, işletmelerin ve bireylerin, tam olarak neler olduğunu görebildiklerinden eğitilmiş finansal kararlar almalarına izin verir. (Investopedia, 2018)

2.2 UFRS TARİHİ

UFRS kurulu 2001 senesinde kurulmuştur. UFRS, Avrupa Birliği'nde (AB), kıta genelinde iş ve hesapların erişilebilir olmasını sağlamak amacıyla kurulmuştur. Fikir, genel olarak yaygın bir dil olarak yayılıyor. UFRS, katılımcı ülkeler tek bir coğrafi bölgeyle sınırlı olmaktan ziyade, tüm dünyaya yayılmıştır. Genel Kabul görmüş Muhasebe İlkeleri, “altın standart” olarak görüleceğinden, Birleşik Devletler henüz UFRS'yi kabul etmemiştir. Halihazırda yaklaşık 120 ülke bir şekilde UFRS kullanmaktadır ve bunların 90'ı UFRS düzenlemelerine uymalarını zorunlu kılmaktadır.

UFRS, UFRS Kuruluşu tarafından korunmaktadır. UFRS Vakfı'nın misyonu, “dünya çapında finansal piyasalara şeffaflık, hesap verebilirlik ve verimlilik getirmektir.” UFRS vakfı sadece bu standartları tedarik etmekte ve izlemekle kalmamakta, aynı zamanda uygulama kılavuzlarından sapanlara da tavsiyelerde bulunmaktadır.

UFRS ile hedef, uluslararası karşılaştırmaları olabildiğince kolaylaştırmaktır. Bu zor çünkü her ülkenin kendi kuralları vardır. Örneğin, Amerika Birleşik Devletlerinde (ABD) Genel Kabul görmüş muhasebe ilkeleri, Kanadaki Genel Kabul Görmüş Muhasebe İlkelerinden farklıdır. Muhasebe standartlarını dünya genelinde senkronize etmek, uluslararası muhasebe topluluğunda devam eden bir süreçtir (Investopedia, www.investopedia.com, 2018).

2.3 KÜRESEL PAZARLAR İÇİN KÜRESEL STANDARTLAR

Modern ekonomiler sınır ötesi işlemlere ve uluslararası sermayenin serbest akışına güvenir. Tüm finansal işlemlerin üçte birinden fazlası sınırların ötesine geçmekte ve bu sayının artması beklenmektedir. Yatırımcılar dünya çapında çeşitlendirme ve yatırım fırsatları peşinde koşarken, şirketler sermaye artırmakta, işlemleri üstlenmekte veya birçok ülkede uluslararası operasyonlara ve iştiraklere sahip olmaktadır. Geçmişte, sınır ötesi faaliyetler farklı ülkeler tarafından kendi ulusal muhasebe standartları kümelerini koruyarak karmaşıktı. Bu muhasebenin gereklilikleri genellikle maliyet, karmaşıklık ve sonuçta hem finansal tabloları hazırlayan şirketlere hem de ekonomik kararlar almak için bu finansal tabloları kullanan diğer şirketlere risk oluşturmuştur. Ulusal muhasebe standartlarının uygulanması, finansal tablolarda raporlanan tutarların farklı bir şekilde hesaplanabileceği anlamına gelir. Bu karmaşıklığın kaldırılması, ulusal muhasebe standartlarının minutialarını incelemekle ilgilidir, çünkü gereksinimlerdeki küçük bir farklılık bile şirketin raporlanan finansal performansı ve finansal durumu üzerinde büyük bir etkiye sahip olabilir - örneğin, bir şirket bir grup ulusal muhasebe standartları çerçevesinde karları tanıyabilir ve bir diğerinin altında kayıplar.

2.4 UFRS STANDARTLARININ FAYDALARI

UFRS Standartları, dünya çapında finansal piyasalara şeffaflık, hesap verebilirlik ve verimlilik getiren yüksek kaliteli, uluslararası kabul görmüş muhasebe standartları seti sunarak bu zorluğu giderir.

UFRS-nın genel olarak faydaları aşağıda gösterilmiştir:

1. UFRS Standartları, uluslararası bilgilerin karşılaştırılabilirliğini ve finansal bilgilerin kalitesini artırarak, yatırımcıların ve diğer piyasa katılımcılarının bilinçli ekonomik kararlar almasını sağlayarak şeffaflık getirmektedir.
2. UFRS Standartları, sermaye sağlayıcıları ve paralarını emanet ettikleri kişiler arasındaki bilgi boşluğunu azaltarak hesap verebilirliği güçlendirir. Standartlarımız, yönetimin hesaba katılması için gereken bilgileri sağlar. Dünya çapında karşılaştırılabilir bir bilgi kaynağı olarak, UFRS Standartları da dünya çapındaki düzenleyiciler için hayati öneme sahiptir.
3. UFRS Standartları, yatırımcıların dünya çapında fırsatları ve riskleri tanımlamasına ve böylece sermaye tahsisini iyileştirmelerine yardımcı olarak ekonomik verimliliğe katkıda bulunur. İşletmeler için, tek ve güvenilir bir muhasebe dilinin kullanılması, sermaye maliyetini düşürür ve uluslararası raporlama maliyetlerini azaltır.
4. Uluslararası ticaretinin büyümesini artırarak ekonomiye fayda sağlar.
5. Uluslararası yatırımcıları yatırım yapmaya teşvik ederek, ülkeye daha fazla yabancı sermaye akışına yol açar.
6. Ortak bir muhasebe standartları seti kullanılarak hazırlanan finansal tablolar, yatırımcıların farklı ulusal muhasebe standartları seti kullanılarak hazırlanan finansal tabloların aksine yatırım fırsatlarını daha iyi anlamalarına yardımcı olur.
7. Yabancı yatırımcıların akıllarında, finansal tablolarının dünya çapında kabul görmüş muhasebe standartlarına uyduğuna güven oluşturabiliyorsa, sanayi daha düşük maliyetle yabancı sermaye biriktirebilir.

8. Dünyanın her yerinde aynı muhasebe uygulamalarının geçerli olması durumunda muhasebe profesyonellerine dünyanın herhangi bir yerinde daha fazla fırsat sunar. (Morgan Mckinley, www.morganmckinley.ie, 2018)

2.5 MUHASEBE STANDARTLARININ ÖNEMİ

muhasebe standartları, genel olarak kabul görmüş muhasebe ilkeleri, çoğu hükümet ve hükümet dışı kuruluşun işlerinin muhasebeleştirilmesinde kullanılan bir dizi standart, rehber ve prosedür şeklinde görünmektedir. Sayıların ve bunları doğru bağlamda yerleştirmek için uygun olanların yorumu, muhasebenin merkezinde yer almaktadır. Muhasebe kararlarının birleşik ve makul bir şekilde yapılmasını sağlamak için standartlar mevcuttur. Muhasebe standartlarının önemi aşağıda sıralanmıştır:

2.5.1 Karşılaştırılabilirlik

Muhasebe standartlarının rolüne paralel olarak, finansal kayıt tutmaya getirdiği evrenselliştir. Hükümet kuruluşları, meslektaşları ile aynı olan muhasebe prosedürlerini izlemeli ve sivil toplum kuruluşları da aynısını yapmalıdır. Sonuç, benzer varlıkların finansal durumunu karşılaştırmanın kolay olmasıdır. Gruplar içindeki tüm karşılaştırmalar, "elmaları elmaları" ile karşılaştırmaktır. Bu, hem dış hem de iç gözlemcilerin, diğer karşılaştırılabilir varlıklar bağlamında bir varlığın durumunu tartmasına yardımcı olur. Örneğin, bir şehrin mali durumu, ilgili sayılara benzer bir şekilde ulaşıldığı varsayımıyla komşu bir şehre karşı ölçülebilir.

2.5.2 Şeffaflık

Muhasebe standartları organizasyonlarda şeffaflığı sağlamak için

tasarlanmıştır. Genel kabul görmüş muhasebe ilkelerini oluşturan ilkeler, prosedürler ve standartlar, kurumların gözlemcilere bilgi sağlamaya karar verirken açıklık yönünde eğilmelerini sağlamak amacıyla seçilmiştir. Bu tür şeffaflık, hükümetler veya halka açık şirketler gibi kamu kurumları için özellikle önemlidir. Standartlar, varlıkların etraflarındaki eşyaları hareket ettirmek veya hatta saklamak için akıllı muhasebeyi kullanma konusundaki özgürlük ve esnekliği sınırlar.

2.5.3 İlgili

Standartlar, kurumların en alakalı bilgileri mümkün olan en makul şekilde sağlamasına yardımcı olmak için çalışır. Bu şekilde, muhasebe standartlarının yönlendirdiği bir kuruluş, gözlemcilerin en çok ilgilendikleri finansal bilgileri oluşturacaktır. Varlıklar en nihayetinde, operasyonun mevcut finansal durumunu en adil ve açık bir şekilde temsil edecek şekilde bilgi sağlamalıdır. Standartlar, kurumların gözlemcileri yanlış yönlendirmesini ve bunları yeterli alaka düzeyine sahip olmayan verilerle kandırmayı daha da zorlaştırmaktadır.

2.5.4 Kitleler

Nihayetinde, muhasebe standartlarının önemi, ona dayalı eleştirel kararlar veren ve bunları oluşturan çeşitli kitleler için finansal belgelere getirdiği değerdedir. Muhasebe standartlarının yokluğu yatırımcıların, düzenleyicilerin, vergi mükelleflerinin, muhabirlerin ve diğerlerinin daha zor ve daha riskli olmasını sağlayacaktır. Örneğin, standartlar olmaksızın, büyük bir halka açık bir şirketin finansal tablolarını inceleyen bir yatırımcı, bu ifadelerle ilişkin bulgulara güvenip güvenmeyeceğini bilmez. Standartlar, vergi mükelleflerinin vergi gelirlerinin nasıl harcanacağını görebildikleri ve düzenleyicilerin yasaların takip edilmesini sağlayabileceği anlamına gelir. (Choren, 2018)

2.6 ULUSLARARASI FİNANSAL RAPORLAMA STANDART AYAR SÜRECİ

UFRS'ler, uluslararası bir istişare süreci, dünyanın her yerinden ilgilenen bireyleri ve organizasyonları içeren “vadesi olan süreç” yoluyla geliştirilmektedir.

Vade süreci, altı aşamayı içermektedir:

1. Gündemi belirleme
2. Projeyi planlamak
3. Tartışma belgesinin geliştirilmesi ve yayınlanması
4. Maruz kalma taslağının geliştirilmesi ve yayınlanması
5. Standardı geliştirmek ve yayınlamak
6. Standart yayımlandıktan sonra karara uygunlaşma süreci Şekil 2.1de verilmiştir.

Şekil 2: Karara Uygunlaşma Süreci

Kaynak: www.cpaireland.ie/docs/default-source/ (9 Şubat 2018)

2.6.1 Gündemi Belirleme

UMSK, yüksek kaliteli finansal raporlama standartlarını geliştirerek, finansal rapor kullanıcılarına değer veren daha kaliteli bilgi taleplerini ele almayı amaçlamaktadır. Önerilen bir gündem maddesinin kullanıcıların ihtiyaçlarını ele alıp almayacağına karar verirken, UMSK şunları dikkate alır:

- Bilginin kullanıcılarla ilgisi ve sağlanabilecek bilginin güvenilirliği;
- Mevcut rehberlik mevcut;
- Yakınlaşmanın artması olasılığı;
- Geliştirilecek UFRS'nin kalitesi;
- Kaynak kısıtlamaları.

2.6.2 Projeyi Planlamak

Etkin gündemine bir madde eklerken, Kurul projeyi tek başına veya başka bir standart belirleyici ile birlikte yürütüp yürütmeyeceğine karar verir. Benzer yaklaşım süreci her iki yaklaşımda da takip edilmektedir.

Bu değerlendirme yapıldıktan sonra, yıllık iyileştirme sürecine dahil edilen değişiklikler, diğer kurul projeleriyle aynı süreci takip edecektir.

2.6.3 Tartışma Belgesinin Geliştirilmesi ve Yayınlanması

Bir tartışma belgesi, UMSK'nın zorunlu işleminde zorunlu bir adım değildir. Normalde kurul, konuyu açıklamak ve kuruculardan gelen ilk yorumu istemek için bir araç olarak önemli yeni bir konunun ilk yayını olarak bir tartışma belgesi yayınlar.

Taslak tamamlandığında ve IASB bunu yayın için onayladıysa, kamuoyunun yorumunu davet etmek için tartışma kağıdı yayınlanmıştır. IASB, normal olarak bir tartışma makalesi için 120 günlük bir süreye

izin verir, ancak büyük projelerde (yaygın veya zorlu kavramsal veya pratik konuları içeren projeler) daha uzun bir süre bekleyebilir.

2.6.4. Maruz kalma taslağının geliştirilmesi ve yayınlanması

Bir maruziyet taslağının yayınlanması, gerekli süreçte zorunlu bir adımdır. Bir maruziyet taslağı, kamuya danışmak için UMSK'nın ana aracıdır. Bir tartışma taslağından farklı olarak, bir taslak önerilen bir UFRS formunda belirli bir teklifi ortaya koymaktadır (ya da bir UFRS'ye yapılan değişiklik). Toplantılarda sorunları çözdükten sonra, IASB personele pozlama taslağını hazırlama talimatı verir. Taslak tamamlandığında ve IASB oylama taslağını yayınlamak için en az dokuz oy ile oylandığında, IASB bunu kamuya açık bir yorum için yayınlar.

Yorum dönemi bittikten sonra, IASB alınan mektupları ve diğer istişarelerin sonuçlarını gözden geçirir. Sorunları daha ayrıntılı bir şekilde incelemek ve daha fazla yorum ve öneri istemek için, IASB saha ziyaretleri yapabilir veya halka açık toplantılar ve yuvarlak masa toplantıları düzenleyebilir. UMSK, UFRS Danışma Konseyi'ne danışmak zorundadır ve çeşitli gruplarla ilişkilerini sürdürmektedir.

2.6.5 Standardı geliştirmek ve yayınlamak

Bir UFRS'nin gelişimi, IASB'nin maruziyet taslağında alınan yorumları değerlendirdiği IASB toplantıları sırasında gerçekleştirilir. Maruz kalma taslağındaki değişiklikler web sitesinde yayınlanmaktadır. Maruz bırakma taslağından kaynaklanan sorunları çözdükten sonra, IASB, gözden geçirilmiş önerilerini kamuya açık bir yorum için açıklığa kavuşturup çıkarmayacağını, örneğin ikinci bir taslak taslağı yayınlayıp yayınlamayacağını değerlendirir. IASB yeniden maruziyetin gerekli olduğuna karar verirse, izlenecek olan takip süreci ilk maruz kalma

taslağı ile aynıdır. Yeni bir UFRS'yi veya bir UFRS'ye yapılan önemli bir değişikliği tamamlamaya yönelik olarak ilerlerken, UMSK bir proje özeti ve geri bildirim bildirimini hazırlamaktadır. Bunlar, maruziyet taslağı hakkında yorum yazarlara doğrudan geri bildirim vermek, yorum sürecinde dile getirilen en önemli konuları belirlemek ve IASB'nin bu konulara nasıl tepki verdiğini açıklamak gerekmektedir.

2.6.6 Standart yayınlandıktan sonraki dönem

UFRS'nin yayınlanmasından sonra, IASB üyeleri ve personeli, diğer standart belirleme organları da dahil olmak üzere ilgili taraflarla, uygulamaların uygulanmasına ve hükümlerinin potansiyel etkisine ilişkin beklenmedik hususların anlaşılmasına yardımcı olmak için düzenli toplantılar düzenlemektedir. UFRS Vakfı ayrıca UFRS'lerin uygulanmasında tutarlılığı sağlamak için eğitim faaliyetlerini teşvik etmektedir.

2.7 ULUSLARARASI MUHASEBE STANDARTLARI İLE İLGİLİ KURUMLAR

2.7.1 Uluslararası Muhasebe Standartları Komitesi (IASC)

Uluslararası Muhasebe Bilim Komitesi (IASC) bir sivil toplum kuruluşu, uluslararası bilimsel kuruluştur. Kurucu Makaleler, IASC'yi Kuzey Kutbu araştırmasına katılan tüm ülkelerde ve Kuzey Kutbu bölgesindeki tüm alanlarda Arctic araştırmasının her alanında işbirliğini teşvik etmek ve kolaylaştırmak için bir misyon izlemeye karar vermiştir. Genel olarak, IASC, Kuzey Kutup Bölgesi ve Dünya sistemi içindeki rolü hakkında daha kapsamlı bir bilimsel anlayış geliştirmek için önde gelen çok disiplinli araştırmayı teşvik etmekte ve desteklemektedir.

Bu misyonuna IASC'ye ulaşmak için aşağıdaki yapmaktadır:

- Bilimsel etkinlikleri sirkümik veya uluslararası düzeyde başlatır, koordine eder ve teşvik eder;
- Bilim gelişimini desteklemek için mekanizmalar ve araçlar sağlar;
- Arktik'teki bilim konularında nesnel ve bağımsız bilimsel tavsiyelerde bulunur ve bilimsel bilgiyi kamuya iletir;
- Arktik'ten bilimsel verilerin ve bilginin korunmasını, özgürce değiştirilebilmesini ve erişilebilir olmasını sağlar;
- Tüm coğrafi bölgelere uluslararası erişimi ve bilgi, lojistik ve diğer kaynakları paylaşmayı teşvik eder;
- Bilimin özgürlüğü ve etik davranışını sağlar;
- Arktik'te çalışan yeni nesil bilim insanlarını teşvik eder ve içerir;
- ve
- İlgili bilim örgütleri ile etkileşim yoluyla kutupsal işbirliğini teşvik eder.

Bilim projenizi IASC'nin gündemine nasıl taşıyabilirsiniz?

IASC bir finansman kuruluşu değildir ve dış finansman tekliflerini kabul edecek bir mekanizmaya sahip değildir. Bununla birlikte, her zaman bir bilimsel etkinlik önerisini ilgili IASC çalışma grubunun dikkatine sunabilirsiniz. Her IASC üyesi ülke, beş çalışma grubunun her biri için en fazla iki üye atar ve en iyi yaklaşım, ulusal delegelerinizden birine başvurmak olacaktır. Alternatif olarak, doğrudan IASC Sekreterliğine de başvurabilirsiniz. (IASC, www.iasc.info, 2018)

2.7.2 Uluslararası Muhasebe Standartları Kurulu (IASB)

Uluslararası Muhasebe Standartları Kurulu (IASB), Uluslararası Finansal Raporlama Standartlarını (UFRS) geliştiren ve onaylayan bağımsız bir

özel sektör kuruluşudur. UMSK, IFRS Vakfı'nın gözetiminde faaliyet göstermektedir. Uluslararası Muhasebe Standartları Komitesinin yerini almak için 2001 yılında IASB kuruldu. Şu anda IASB'nin 14 üyesi var.

IASB'nin rolü: UFRS Vakfı Anayasası uyarınca, UMSK, aşağıdakiler dahil olmak üzere, UFRS Vakfı'nın tüm teknik konuları için tam bir sorumluluğa sahiptir:

Teknik gündemi geliştirme ve sürdürme konusunda tam takdir yetkisi, Müteveli ve kamuoyu ile yapılan belirli istişare şartlarına tabi olarak, UFRS'lerin (Yorumlar dışında) hazırlanması ve yayınlanması, Anayasa'da öngörülen usulün izlenmesi ve yorumlanması UFRS Yorumlama Komitesi tarafından geliştirilmiştir. (IASB, www.iasplus.com, 2018)

2.7.3 Finansal Muhasebe Standartları Kurulu

Finansal Muhasebe Standartları Kurulu (FMSK), 1973 yılında kurulmuş olup, kamu ve özel şirketler için kâr amacı gütmeyen, finansal muhasebe ve raporlama standartlarını belirleyen, Connecticut, Norwalk merkezli bağımsız, özel sektör, kar amacı gütmeyen bir kuruluştur. Genel Kabul Görmüş Muhasebe İlkelerini takip eden kuruluşlar.

FMSK, halka açık şirketler için belirlenmiş muhasebe standart belirleyicisi olarak Menkul Kıymetler ve Borsa Komisyonu tarafından kabul edilmektedir. FMSK standartları, Devlet Muhasebe ve Amerikan CPA Enstitüsü (AICPA) dahil olmak üzere diğer birçok kuruluş tarafından yetkili olarak kabul edilmektedir. Kurul, finansal raporlama standartlarını, yatırımcılara ve finansal raporları kullanan diğer kişilere faydalı bilgiler sağlayan finansal raporlamayı teşvik etmeyi amaçlayan şeffaf ve kapsayıcı bir süreçle geliştirir ve uygular.

Finansal Muhasebe Vakfı (FMV) FMSK'yi destekler ve denetler. FMV, 1972'de kurulmuş olup, FMSK ve Devlet Muhasebe Standartları Kurulu'nun gözetim, yönetim, finansman ve atanmasından sorumlu olan Connecticut, Norwalk merkezli bağımsız, özel sektör, kar amacı gütmeyen bir kuruluştur.

2.7.4 Uluslararası Menkul Kıymetler Komisyonları Örgütü (IOSCO)

Uluslararası Menkul Kıymetler Komisyonları Örgütü (IOSCO), dünyanın menkul kıymet düzenleyicilerini bir araya getiren ve menkul kıymetler sektörü için küresel standart belirleyicisi olarak kabul edilen uluslararası bir kurumdur. IOSCO, menkul kıymetler düzenlemesi için uluslararası kabul görmüş standartlara bağlılık geliştirir, uygular ve teşvik eder. Küresel düzenleyici reform gündeminde G20 ve Finansal İstikrar Kurulu (FSB) ile yoğun bir şekilde çalışmaktadır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

DIŞ TİCARET İŞLEMLERİNDE MUHASEBE UYGULAMALARI

3.1 İTHALAT İŞLEMLERİ

Örnek 1: NECO şirketi Rusya'daki Frutty şirketinden mal ithalatı gerçekleştirmektedir. (ISMMMO, www.ismmmo.org.tr, 2018)

1) NECO ithal edeceği malın karşılığı için 14.500 EURO Rusya'daki Frutty şirketine 12.05.2018 tarihinde transfer işlemlerini gerçekleştirmiştir. (1 EURO = 2 Türk Lirası)

Transfer işlemlerine ilişkin yevmiye kaydı;

12.05.2018	BORÇ	ALACAK
159 Verilen Sipariş Avansları 102 Bankalar HS. 14.500*2=29.000	29.000	29.000

2) NECO 2500 Türk Lirası miktarındaki banka giderleri 13.05.2018 tarihinde Mugam Bankası hesabından ödenmiştir.

Banka Giderlerinin Karşılanmasına ilişkin yevmiye kaydı;

13.05.2018	BORÇ	ALACAK
159 Verilen Sipariş Avansları HS. 102 Bankalar HS.	2.500	2.500

3) NECO şirketi 14.05.2018 tarihinde 420 Türk Lirası tutarında SİGORTA poliçesi karşılığı hesaplara kredili olarak geçmiştir.

Sigorta masraflarının kredili olarak ödenmesinin yevmiye kaydı;

14.05.2018	BORÇ	ALACAK
159 Verilen Sipariş Avansları HS. 320 Satıcılar	420	420

4) NECO Şirketi 15.05.2018 tarihinde 420 Türk Lirasını Frutty firmasına navlun bedelini kasa hesabından ödemiştir.

Navlun faturasının ödenmesi ilişkin yevmiye kaydı;

15.05.2018	BORÇ	ALACAK
159 Verilen Sipariş Avansları 100 Kasa	420	420

5) NECO şirketi 16.05.2018 tarihinde 350 Türk Lirası miktarında KKDF primi banka hesaba hesabından ödeyerek karşılamıştır.

KKDF'nin banka hesabından ödenmesine ilişkin yevmiye kaydı;

16.05.2018	BORÇ	ALACAK
159 Verilen Sipariş Avansları 102 Banka HS.	350	350

6) 17.05.2018 tarihinde NECO şirketi 6.500 Türk Lirası + 950 Türk lirası KDV ithalat masraflarını kasa hesabından karşılamıştır.

Navlun faturasının ödenmesine ilişkin yevmiye kaydı;

17.05.2018	BORÇ	ALACAK
159 Verilen Sipariş Avansları HS.	6500	
191 İnd. KDV	950	
100 Kasa		7450

7) Rusya'dan ithal edilmiş malın toplam fiyatı 40.140 Türk lirası olarak gerçekleşmiştir.

Malın devir kaydına ilişkin yevmiye kaydı;

17.05.2018	BORÇ	ALACAK
153 Ticari mallar	40.140	
159 Verilen Sipariş Avansları		40.140

Örnek 2: Faruk Anonim şirketi İtalya'daki COCO şirketinde araba ithalatı için teklif almıştır. Teklifin değerlendirilmesinin sonucu olarak 22.500 \$'lık akreditifli araba ithalatı sözleşmesi gerçekleşmiştir. İthalat hakkındaki bilgiler aşağıdakilerdir:

Faruk Anonim şirketi 17.09.2013 tarihinde Standart Bankasına ilgili belgelerle birlikte 22.500 \$ miktarında kredili akreditif hakkında başvuruda bulunmuştur.

Standart bankası 18.09.2013 tarihinde 22.500 \$'lık akreditifli açtığını Faruk Anonim şirketine bildirmiştir.

Akreditif açılmasıyla ilgili yevmiye kaydı;

18.09.2013	BORÇ	ALACAK
980 Yabancı Paralı Yükümlülükler 981 Yabancı Paralı Varlıklar	22.500 \$	22.500 \$

2. Faruk Anonim şirketi %2 oranında ithalat için harç yatırma işleminde bulunmuştur. (Kur: 1 \$ = 1.70 TL)

Araba ithalatı ile ilgili yevmiye kaydı;

18.09.2013	BORÇ	ALACAK
259 Verilen Avanslar 100 Kasa 22.500*0.02*1.7=765	765	765

3. COCO şirketi arabayı İtalya'dan MED Gemisine teslim ederek Gümrük çıkış beyannamesini onaylattırarak kaydettirmiştir. Araba ihracatıyla alakadar vesaikleri Standart bankasına 26.09.2013 tarihinde teslim etmiştir. Vesaikler incelendiğinden sonra 1 \$ = 1.9 Türk Lirası kuru üzerinden Standart Bankası 22.500 \$"ı muhabir bankaya transfer etmiştir.

Faruk Anonim şirketinin teslim edilme sonrası düzenlemesi gereken muhasebe kaydı;

26.09.2013	BORÇ	ALACAK
259 Verilen Avanslar 300 Banka Kredileri 22.500*1.9=42.750	42.750	42.750

Nazım Hesapların kapatılmasının yevmiye kaydı;

26.09.2013	BORÇ	ALACAK
981 Yabancı Paralı Varlıklar	22.500	
980 Yabancı Paralı Yükümlülükler		22.500

4. Arabanın İstanbul Deniz Limanından şirkete getirilmesi esnasında alt kısımda verilen giderler meydana gelmiştir. Bu oluşan giderler nakit olarak kasadan ödenmiştir.

Gümrük Komisyoncusuna 90 TL

Gümrük Vergisi 800 TL

Banka işlemlerinden oluşan Masraflar 600 TL

Ulaştırın Nakliye Şirketi Ücreti 750 TL

Nakliye Hizmeti KDV' i 50 TL

Nakliye giderlerine ilişkin yevmiye kaydı;

	BORÇ	ALACAK
259 Verilen Avanslar	2240	
259.01 Gümrük komisyonu	90	
259.02 Gümrük vergisi	800	
259.03 Banka masrafları	600	
259.04 Nakliye masrafı	750	
191 İndirilecek Kdv	50	
100 Kasa		2290

2 29.09.2013 tarihinde Faruk Anonim Şirketi Standart Bankasında açtırmış olduğu 22.500 \$ tutarındaki krediyi 1 \$ = 3 TL kur üzerinden nakit olarak kasa hesabından kapatmıştır.

Kredinin ödenmesine ilişkin yevmiye kaydı;

29.09.2013	BORÇ	ALACAK
300 Banka Kredileri	42.750	
259 Verilen Avanslar	24.750	
100 Kasa		67.500
3*22500=67500		
3-1.9=1.1		
1.1*22.500=24750		

6. Faruk Anonim Şirketi 30.09.2013 tarihinde araba ile ilgili ithalat dosyasını kapatarak avans hesabındaki bakiyeyi ilgili duran varlık hesabına aktarmıştır.

Devir işlemleri ile alakadar yevmiye kaydı;

29.09.2013	BORÇ	ALACAK
254 Taşıtlar	70.505	
259 Verilen Avanslar		70.505
259.01 İthalat		765
259.02 Araba Bedeli		42.750
259.03 Gümrük komisyonu		90
259.04 Gümrük Vergisi		800
259.05 Banka Masrafları		600
259.06 Nakliye Masrafları		750
259.07 İthalat Kur Farkı		24.750

3.2 İHRACAT İŞLEMLERİ

Örnek 1: Cosmos firmasıyla yurt dışı alıcı olan ABC-Almanya firması aralarında 125.000 EURO'luk çikolata ihracatı ile alakadar olarak anlaşma hayata geçirilmiştir.

125.000 EURO'luk çikolata ihracatı gerçekleştirmek için, 19.03.2015 tarihinde yasal olan işlemlerin tümü ihracat departmanı tarafından gerçekleştirilmiştir.

İhracat edilecek olan çikolata faturası 19.03.2015 tarihinde ABC-Almanya şirketi adına hazırlanmış olup ve malların İzmir Gmrg'ne sevkiyat işlemleri tamamlanmıştır.

İhracat Gümrük Beyannamesinin fiili ihracatı 10.04.2015 tarihinde gerçekleşmiştir. İhracatın teslim etme şekli FOB, demeni hayata geçirme şekli ise "Vesaik Mukabili" dir. 10.04.2015 tarihli Gümrük Beyannamesi zerindeki Merkez Bankasının kuru 1 EURO =3 Türk Lirasıdır.

İhracat karşılığı 17.06.2015 tarihinde tahsil edilmiştir. Operasyon gerçekleştiği gün 1 EURO=2.8 Türk Lirasıdır.

İhracat ile alakadar olarak Orkun Gümrük Müşavirliği'ne toplam 560 TL (60 TL KDV dahil) müşavirlik hizmeti ödenmesi için ek senedi hazırlanmıştır.

İhracat yevmiye kaydı;

10.04.2015	BORÇ	ALACAK
120 Alıcılar HS.	375.000	
601 Yurt Dışı Satışlar		375.000
125.000*3=375.000		

İhracat karşılığının tahsilinin yevmiye kaydı;

17.06.2015	BORÇ	ALACAK
102 Bankalar	350.000	
612 Diğer İnd. HS.	25.000	
120 Alıcılar HS.		375.000
$125.000*3=375.000$		
$3-2.8=0.2*125.000=25.000$		
$375.000-25.000=350.000$		

Gümrük müşavirliğine yapılan ödemenin yevmiye kaydı;

	BORÇ	ALACAK
760 Pazarlama Satış Dağıtım Giderleri	500	
191 İnd. KDV	60	
103 Verilen Çekler ve Ödeme Emirleri		560

Örnek 2: Bodrum Anonim şirketi ile, yurt dışı alıcı olan DEF-İngiltere Şirketi arasında 320.000 EURO'luk demir kapı ihracatı ile alakadar anlaşma gerçekleşmiştir.

320.000 EURO'luk demir kapı ihracatı için, 24.10.2017 tarihinde tüm kanuni olan işlemler ihracat departmanı sayesinde yerine getirilmiş olup ve mallar Yozgat Gümrüğü'ne sevk edilmiştir.

İhracat Gümrük Beyannamesi'nin fiili olarak gerçekleşen ihracat tarihi 04.11.2017'dir.

İhracatın teslim etme şekli FOB, ödemeyi yapma şekli “Vadeli Akreditif”tir.

04.11.2017 tarihli kur ise, 1 EURO= 4 Türk Lirasıdır.

İhracat bedelinin tamamı 17.11.2017 tarihli döviz alım senetleri ile tahsil edilmiştir. Tahsil yapıldığı gün 1 EURO=4.2 Türk Lirasıdır.

Döviz alım senedinde 20 EURO karşılığında muhabir banka kesintisi gerçekleştiği tespit edilerek göz önünde bulunmuştur.

İhracat ile alakadar olarak 270 Türk Lirası banka masrafı ödemesi yapılmıştır.

İhracatın yevmiye kaydı;

04.11.2017	BORÇ	ALACAK
120 Alıcılar HS.	1.280.000	
601 Yurt Dışı Satışlar HS.		1.280.000
320.000*4=1.280.000		

İhracat Bedelinin Tahsilinin yevmiye kaydı;

17.11.2017	BORÇ	ALACAK
102 Bankalar	1.344.000	
120 Alıcılar		1.280.000
601 Yurt Dışı Satışlar		64.000

Uluslararası Muhabir Banka Masrafı

17.11.2017	BORÇ	ALACAK
780 Finansman Giderleri 102 Bankalar 20*4.2=84	84	84

Banka Masrafının yevmiye kaydı;

17.11.2017	BORÇ	ALACAK
780 Finansman Giderleri 102 Bankalar	270	270

3.3. UFRS - STOKLAR

TEMPER ticaret şirketi, 04.07.2017 tarihinde RIX şirketinden nakit ücreti 55.000 EURO olan ticari malı almak (ithalat) için 3 ay vadeli, 60.000 EURO nominal değere sahip bir senedi düzenleyerek karşı tarafa vermiştir. Faturanın düzenlenmiş olduğu tarihteki Merkez Bankası EURO Alış kuru 3 Türk Lirasıdır. (Ceran ve Ortakarpuz, 2014, 284)

VUK`a göre yerine getirilmesi gereken yevmiye kaydı;

04.07.2017	BORÇ	ALACAK
153 Ticari Mallar HS. 321 Borç Senetleri HS. 60.000*3=180.000	180.000	180.000

UFRS'ye göre ise yerine getirilmesi gereken işlem ve kayıtlar altda verilmiş gibi olacaktır:

$$55.000=60.000/(1+i)^2$$

$$(1+i)^2=60.000/55.000$$

$$i=0.443\sim 4.4\%$$

UFRS'e uygun yevmiye kaydı;

04.07.2017	BORÇ	ALACAK
153 Ticari Mallar HS.	165.000	
325 Ertelenmiş Vade Farkı Gideri HS.	15.000	
Borç Senetleri HS.		180.000

Her sürenin sonunda o geçen döneme ait olan vade farkı masrafı borcun dönem başı itfa edilmiş gider karşılığı ile etkin faiz oranının çarpımıyla hesaplanılmış olur. Örneğimizde Temmuz ayı sonunda Temmuz dönemiyle alakadar finansman gideri tutarı 2420 EURO'dur. (55.000 EURO $\times$ %4,4).

Ertelenmiş ticari borçların vade farkının gösterilmesine ilişkin yevmiye kaydı;

04 Temmuz 2017	BORÇ	ALACAK
780 Finansman Giderleri HS.	7260	
325 Ertelenmiş Ticari Borçlar Vade Farkı HS.		7260
2420*3=7260		

Merkez Bankası EURO alış kuru 3 TL olduğuna göre Ağustos ayıyla alakadar finansman gideri bu şekilde hesaplanacaktır.

Finansman giderlerinin gösterilmesine ilişkin yevmiye kaydı;

31 Ağustos 2017	BORÇ	ALACAK
780 Finansman Giderleri HS.	2.526	
325 Ertelenmiş Ticari Borçlar Vade Farkı HS.		2.526
(57.420*4,4%)=2.526		

TEMPER şirketi Satıcı kısmında iştirak eden RIX şirketine olan borcunu 1 Eylül 2017 tarihinde nakit olarak ödemiştir. Borcun karşılandığı tarihteki EURO Alış kuru 3.5 Türk Lirası olduğuna göre borcun karşılandığı tarihte yerine getirilecek işlemler bu şekilde olacaktır:

Borcun ödenmesine ilişkin yevmiye kaydı;

1 Eylül 2017	BORÇ	ALACAK
321 Borç Senetleri Hs.	165.000	
656 Kambiyo Zararları Hs.	32.500	
100 Kasa Hs.		192.500
55.000*3=165.000		
55.000*3.5=192.500		
192.500-165.000=32.500		

Örnek 2: LOCA şirketi, LİNDEY şirketinden 12.01.2016 tarihinde 265 numaralı faturayla nakit ücreti 4.500 \$ olan ticari malı, 3 ay vadeli olacak şekilde 5.000 \$'a almıştır. Malların alındığı gündeki \$ kuru 1,70

TL'dir. Bu veriler kapsamında VUK'na uygun yerine getirilmesi gereken işlem şu şekilde olacaktır:

VUK'a göre yerine getirilmesi gereken yevmiye kayıtları;

12 OCAK 2016	BORÇ	ALACAK
159 Verilen Sipariş Avansları HS. 320 Satıcılar HS. 5.000*1.70 TL=8.500 TL	8.500	8.500

Bu verilen ışığında UFRS'ye göre yerine getirilmesi gereken yevmiye kayıtları ise bu şekilde olacaktır:

İthalat hesaplarının izlenilmesi için 159 Verilen Sipariş Hesabının alt hesaplarından yararlanılmaktadır. Yurt dışından alınmak üzere siparişe bağlanan stoklarla alakadar olarak önceden ödenen avans ödemelerinin takip edildiği Yurt dışı sipariş avansları 159 numaralı hesabın alt hesapları olarak işlem görür. Ticari mal karşılığı, banka giderleri, krediden yararlanılmış ise faizleri, sigorta, gümrük vergisi, navlun, gümrükte ödenen ardiye yükleme boşaltma giderleri, komisyonlar "159 Verilen Sipariş Avansları" Hesabının alt hesaplarında izlenir (Ataman ve Sümer, 2006, 342).

UFRS stoklar standardına uygun yevmiye kaydı;

12.01.2016	BORÇ	ALACAK
159 Verilen Sipariş Avansları 325 Ertelenmiş Vade Farkı Gideri 320 Satıcılar HS. 4.500*1.70 TL =7.640	7.640 850	8.500

Alışın geri verilerek iade edilmesi durumu söz konusuysa; örneğin satın alınmış ticari malların 500 \$'lık hissesinin malı satana geri verilmesi zamanında yerine getirilmesi gereken işlemler UFRS ve VUK bakımından bir değişkenlik arz etmeyecektir. Yerine getirecek yevmiye kaydı ise bu şekilde olacaktır (ticari malların geri verildiği zamandaki Merkez Bankası \$ Alış Kurununun 2 TL olarak kabul görmüştür):

Kambiyo karı zamanı alış iadesine uygun yevmiye kaydı;

19.02.2016	BORÇ	ALACAK
320 SATICILAR HS.	1.000	
159 VERİLEN SİPARİŞ AVANSLARI HS.		850
646 KAMBIYO KARLARI HS.		150
500*2=1.000		

Ticari malların geri verildiği tarihteki Merkez Bankası dolar Alış Kurununun 1,55 Türk Lirası olduğundaysa yerine getirilecek olan yevmiye kayıtları altta verilen şekilde olacaktır:

Kambiyo zararı zamanı alış iadesine uygun yevmiye kaydı;

19.02.2018	BORÇ	ALACAK
320 Satıcılar HS.	775	
656 Kambiyo Zararları HS.	75	
159 Verilen Sipariş Avansları Hs.		850
500*1.55=775		
500*(1.70-1.55)=75		
775+75=850		

3.4. UFRS - HASILAT

Örnek 1: Şamahı Gıda Ticaret Şirketi 4 Mayıs 2018 tarihinde nakit fiyatı 29.500 AZN olan malı 4 ay vadeli olarak 32.500 AZN Bedeliyle FOB faturası ile satmıştır (KDV ihmal edilmiştir). 4 Mayıs 2018 gününde Merkez Bankası AZN Alış Kuru= 1.90 TL'dir. UFRS'ye göre ise yapılması gereken işlem ve kayıtlar aşağıdaki gibi olacaktır:

UFRS'ye göre yapılması gereken yevmiye kaydı;

04 Mayıs 2018	BORÇ	ALACAK
120 Alıcılar HS.	61.750	
601 Yurtdışı Satışlar HS.		56.050
125 Ertelenmiş Vade Farkı Gelirleri HS.		5.700
29.500*1.9=56.050		
32.500*1.9=61.750		
61.750-56.050=5.700		

Bu bilgiler ışığında VUK'a göre yerine getirilmesi gereken muhasebe kayıtları bu şekilde olacaktır:

VUK'a göre yevmiye kaydı;

04 Mayıs 2018	BORÇ	ALACAK
120 Alıcılar HS.	61.750	
601 Yurtdışı Satışlar HS.		61.750

Dönem sonunda, yani 31 Mayıs 2018'de "Ertelenmiş Vade Farkı Gelirleri" hesabında yerleşen 5.700 AZN'ın alakadar dönemden bağlı olan kısmının EFY'ye göre hesaplanarak 2017 dönem gelinine kaydedilmesi gerekir.

$$60.000 = 55.000 \times i$$

$$\dot{I} = (1.2) - 1$$

$$\dot{I} = 0,2$$

EFO bulunduktan sonra, dönem bitimindeki (31.05.2018'den 60 gün sonraki) değeri 60.000 AZN olan alacağın, incelemesinin yapıldığı 31.05.2017 tarihindeki değeri şu şekilde hesaplanır:

Alacağın Bugünkü Değeri = Alacağın Gelecekteki Değeri

Vade sonundaki değeri 60.000 olan alacağın 31.12.2017 tarihine indirgenmiş değeri 58.000 AZN'dir. 3.500 AZN cari yılın gelirlerine ilave edilerek bilanço ve gelir tablosunda yer alması sağlanır. 31.05.2017`de Merkez Bankası AZN Alış kuru 1.95 Türk Lirasıdır.

Ertelenmiş Vade Farkı Gelirlerinin gösterilmesine ilişkin yevmiye kaydı;

31.05.2017	BORÇ	ALACAK
125 Ertelenmiş Vade Farkı Gelirleri 642 Faiz Gelirleri 3.500*1.95=6.825	6825	6825

Bu işlemlerin sonucunda, söz konusu hesapların 31.05.2017 tarihli Bilanço kayıtları aşağıdaki gibi olur.

Şamahı Gıda Ticaret Şirketi	
31.05.2017 Tarihine olan Bilançosu	
Alıcılar	61.750
Ertelenmiş vade farkı Gelirleri(-)	1.125
Alıcılar(NET)	60.625

Gelir tablosu kayıtlarıysa aşağıdaki gibi olur.

Şamahı Gıda Ticaret Şirketi	
31.05.2017 Tarihine olan Gelir	
Satışlar	56.050
Faiz Gelirleri	6.825

SONUÇ

Bu Tez çalışmasının, ilk bölümünde Dış ticaret nedir? Neye lazımdır? Hangi alanlarda kullanılmalıdır sorularına cevap aramaya çalıştık ve tezimizde belirttik. Dış ticaretde yapılan ihracat ve ithalat işlemlerinde hangi ödeme şekillerini kullanmamız gerektiği öğrenmiş olduk birlikte. Tezimizin ikinci bölümündeysen Uluslararası Finansal Raporlama Standartlarının tanımlaması yapıldı. UFRS'nin muhasebede önemine yer verilmiştir. Sonrasındaysa Uluslararası Muhasebe Standartları Kurulları hangilerdir? Getirmiş oldukları düzenlemelerin neler olduğuna ait detaylı bilgilere yer verilmiştir. Tezimizin üçüncü bölümünde, dış ticaret işlemlerinin ışığında muhasebe standartlarını esas alarak yapılması gereken muhasebe kayıtlarına yer verilmiştir.

Tez Çalışmasında verilen uygulamalar ışığında varılan sonuçlar bunlardır: UFRS stok alımında maruz kalınan vade farkları, peşinat iskontoları, stok maliyetlerinin tespiti ve stok değerlemesi konularında VUK'na göre önemli değişiklikler içermekle birlikte, dış ticaret işlemleri açısından UFRS ile VUK arasında önemli farklılıkların olmadığı görülmüştür.

UFRS'ya göre hasılatın hayata geçme tarihi olarak dikkate alınacak tarihin tespiti için belirlemiş olduğu kriterler, VUK'na göre hasılatın gerçekleşme tarihi olarak dikkate alınacak kriterden farklılık göstermektedir.

KAYNAKÇA

ATAMAN, Ümit ve SÜMER, Haluk (2006), Dış Ticaret İşlemleri ve Muhasebesi, Türkmen Yayınları, İstanbul.

CERAN, Yunus ve ORTAKARPUZ, Metehan (2014), İhracat Hasılatının Vergi Uygulamaları ve Türkiye Muhasebe Standartları, KSÜ Bilim Yayınları, Trabzon.

<http://www.yourarticlelibrary.com/foreign-trade/the-meaning-and-definition-of-foreign-trade-or-international-trade-explained/5972>
(Erişim tarihi: 01 Kasım 2017)

<http://www.economicdiscussion.net/articles/10-salient-features-of-foreign-trade-explained/2229> (Erişim tarihi: 03 Kasım 2017)

<https://studfiles.net/preview/6130479/page:16/> (Erişim tarihi: 05 Kasım 2017)

<http://www.nasdaqomx.com/transactions/trading/commodities> (Erişim tarihi: 07 Kasım 2017)

<https://www.export.gov/article?id=Trade-Finance-Guide-Methods-of-Payment> (Erişim tarihi: 10 Kasım 2017)

<http://smallbusiness.chron.com/10-ways-sell-product-23785.html>
(Erişim tarihi: 12 Kasım 2017)

<https://www.investopedia.com/ask/answers/06/makingmoneytradingcurrency.asp> (Erişim tarihi: 15 Kasım 2017)

<http://www.businessdictionary.com/definition/exchange.html> (Erişim tarihi: 19 Kasım 2017)

<https://chto-eto-takoe.ru/brand> (Erişim tarihi: 23 Kasım 2017)

<https://www.moneyadviceservice.org.uk/en/articles/what-is-insurance>
(Erişim tarihi: 25 Kasım 2017)

https://dic.academic.ru/dic.nsf/econ_dict/16722 (Erişim tarihi: 25 Kasım 2017)

<https://www.gumrukleme.com.tr/baslarken/dis-ticarette-odeme-sekilleri/>
(Erişim tarihi: 5 Aralık 2017)

https://studopedia.ru/7_142787_sposobi-platezha-i-metodi-raschetov-v-mezhdunarodnoy-torgovle.html (Erişim tarihi: 8 Aralık 2017)

https://2016.export.gov/tradefinanceguide/eg_main_043221.asp (Erişim tarihi: 15 Aralık 2017)

http://www.fsb.org/2002/10/cos_021001a/ (Erişim tarihi: 1 şubat 2018)

<https://www.morganmckinley.ie/article/5-benefits-ifs> (Erişim tarihi: 4 şubat 2018)

<https://iasc.info/iasc/about-iasc> (Erişim tarihi: 10 şubat 2018)

<https://www.iasplus.com/en/resources/ifrsf/iasb-ifs-i/iasb> (Erişim tarihi: 15 şubat 2018)

https://www.iosco.org/about/?subsection=about_iosco (Erişim tarihi: 7 Mart 2018)

<http://www2.gsu.edu/~wwwfnc/3300/chapter2> (Erişim tarihi: 20 Nisan 2018)

www.selcuk.edu.tr/dosyalar/files/074/d_tic_muh_1.pdf+&cd=1&hl=az&ct=clnk&gl=az (Erişim tarihi: 21 Nisan 2018)

<http://www.muhassebex.com/646-kambiyo-karlari-hesabi-ve-56-kambiyo-zararlari-hesabi> (Erişim tarihi: 25 Nisan 2018)

<http://kanberkilinc.com.tr/trev-rnler-sermaye-pyasasi-lemlernn-bsmv-ynnden-verglendrlmes.htm> (Erişim tarihi: 1 Mayıs 2018)

<https://www.muhasebeturk.org/haber/gider-vergileri-genel-tebliği-taslagi-2011-2012-yili> (Erişim tarihi: 15 Mayıs 2018)

<https://tr.investing.com/equities/ebay-balance-sheet> (Erişim tarihi: 14 Mayıs 2018)

<http://archive.ismmmo.org.tr/docs/yayinlar/MevzuatSerisi/Mevzuat/> (Erişim tarihi: 17 Mayıs 2018)